ALp 1786
Nr 1-4
L

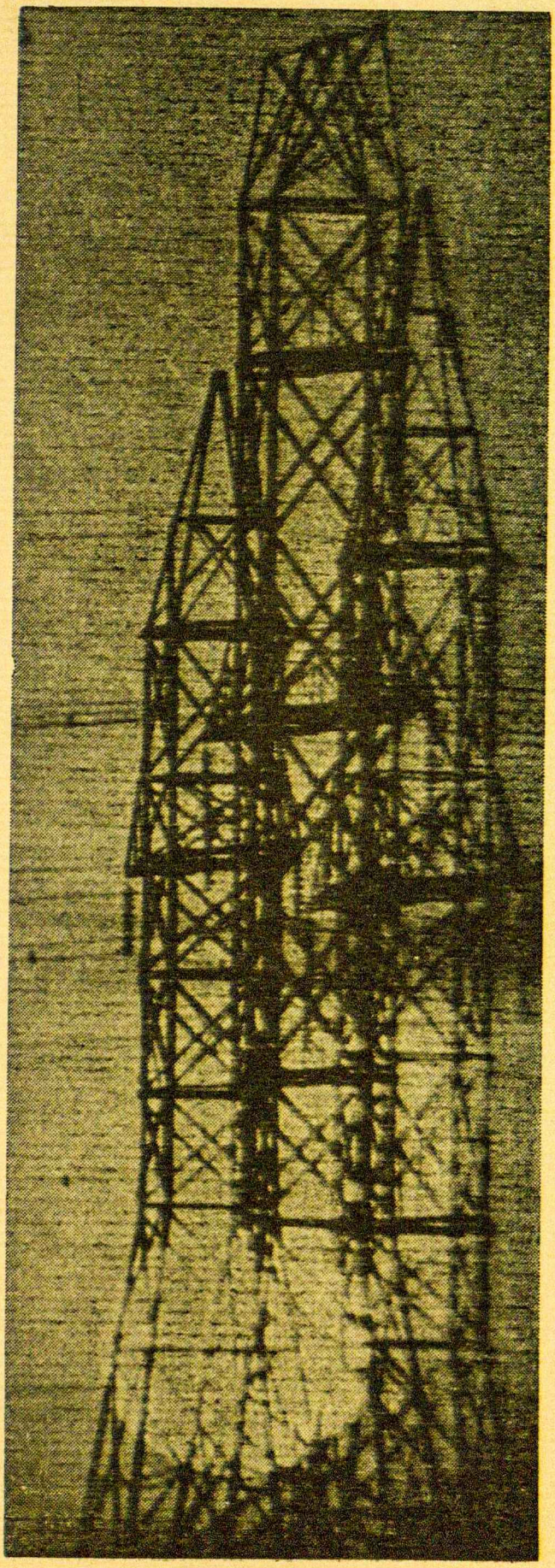

1

ATEITIS

LIETUVIŲ KATALIKIŠKO JAUNIMO ŽURNALAS

TURINYS

Gyvoji Lietuva 1
Mūsų pasaulis 2
Mūsų reakcija religinei priespaudai Lietuvoje — Vytas Kliorys 6
Kryžiaus kelias — kun. K. Žitkus 10
Žvilgsnis į pasaulį, gyvenimą, save — Živilė Kliorytė . . 12
Žvakė — Lidija Majauskaitė 15
Politiškajam pasauliui — Rūta Alšytė 15
Parabolė — Rūta Alšytė 16
Asmenų miriados — Kęstutis Šeštokas 16
Šeštadienis prie televizijos — Darius Miciūnas 18
Ar reikalingas "Gaudeamus"? — Algis Čepas 19
Kalbos skiltis 20
Mūsų veikla 21
Kursai — Aloyzas Pakalniškis 22
Kreivos šypsenos:
Keletas klausimų iš Dainavos 30
Keista Tado kelionė — Andrius Tadas Klimas . . 31

Viršelis: Vyto Pranaičio.

Nuotraukos: Vyto Pranaičio — 9, 23, 25, 27, 29;
Lino Čepo — 5, 17.

Iliustracijos: Vyto Pranaičio — 11, 15.

REDAKCIJA:

Kun. Jonas Staškevičius,
941 Dundas St., W. Toronto ,3 Ont., Canada.
Telefonas: (416) 364-7646.

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS:

Rūta Čepaitytė, Algis Čepas, Leonardas Dambriūnas, Dainora Juozapavičiūtė, Gabija Juozapavičiūtė, ses. Dalia Keblinskaitė, Vincas Kolyčius, Almis Kuolas, Danguolė Stončiūtė, Onilė Vaitkutė.

LAUŽYMAS:

Vytas Pranaitis.
Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Čikagoje.

ADMINISTRACIJA:

Juozas Polikaitis — ATEITIS,
7235 S. Sacramento Avenue,
Chicago, Illinois 60629
Telefonas: (312) 434-2243.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $7.00, susipažinimui prenumerata $5.00, garbės prenumerata $15.00, visur kitur laisvame pasaulyje $5.00.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine. Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association. Business address: 7235 South Sacramento Avenue, Chicago, Illinois 60629. Yearly subscription in the US and Canada $7.00. Single copy $1.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

GYVOJI LIETUVA

Praėjusieji metai buvo itin gausūs ir turtingi lietuviškojo jaunimo pasireiškimais tiek svetur, tiek pačioje Lietuvoje. Užsienyje vyko pasaulinio masto lietuviškojo jaunimo kongresas, apėmęs įvairias jauno žmogaus reiškimosi sritis. Nors laisvėje išpaikintas ir vyresniųjų pinigais apibertas, išeivijos jaunimas vien gero laiko turėjmu nesitenkino, o parodė daug pasiaukojimo ir iniciatyvos. Kongreso metu buvo ieškota geresnio bei aiškesnio savo tikslų bei užduočių supratimo ir tampresnio apsijungimo, kuris įgalintų jaunimą sklandžiau ir efektingiau darbuotis Lietuvos laisvinimo bei išeivijos kultūrinio gyvenimo puoselėjimo baruose.

Pavergtoje tėvynėje jaunimas surengė nepaprastai įspūdingą ir dvasingumu bei tragika persunktą kongresą Kaune. Kai užsienio jaunimas daug darbavosi, bet niekuo nerizikavo vykdamas į savąjį kongresą, Lietuvoje kiekvienas jaunuolis ir jaunuolė savo dalyvavimu automatiškai save išstatė pavojun. Romas Kalanta ir jo pasekėjai paklojo savo gyvybes, o didžiulės minios jaunimo paaukojo savo netolimos ateities geresnio gyvenimo bei mokslo siekimo perspektyvas, aiškiai ir nedviprasmiškai pasisakydami už religijos ir tautos laisvę.

ATEITIS

SAUSIS — JANUARY

1973

Abi lietuviškojo jaunimo grupės aiškiai parodė, kad ateities Lietuva nėra mirusi. Jos abi pademonstravo savo ryžtą ir užsidegimą. Jos abi parodė jaunatvišką dvasią, pagal savo gyvenamąsias aplinkybes. Vieni pasinaudojo savo laisve, kiti — vergija. Vergai parodė, kad jie yra dvasinės laisvės milžinai, o laisvieji — kad pasileidusioje aplinkoje nepameta tikrosios laisvės sampratos ir, jos vedini, eina petys į petį su savo vienaamžiais Lietuvoje.

Žiūrint tad į praeituosius metus jaunimas teikia daug vilčių. Jie yra sąmoningai lietuviški ir patrijotiški. Jie turi daug gražių minčių ir gerų planų. Reikalui esant, jie moka efektingai ir drąsiai pasireikšti. Tai mūsų gyvoji Lietuva!

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

MŪSŲ PASAULIS

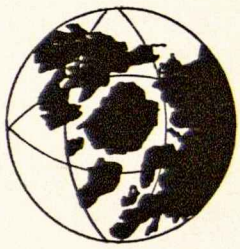

Užkirsti žmogui kelią į Dievą, anot pop. Pauliaus VI, reiškia uždaryti žmogų aklame ir apgaulingame humanizme, stokojančiam aukštųjų pažinimo, meilės ir vilties motyvų, ir todėl vedančiame į nesąmones. Esą kiekvienas žmogus turėtų save klausti: Ar yra Dievas? Kas jis yra? Ką žmogus gali apie Dievą sužinoti ir koks turi būti jo santykis su Dievu? Dabar modernusis žmogus dažnai užima vieną iš dviejų pozicijų Dievo atžvilgiu: agnosticizmo (nepažinimo) arba ateizmo (bedievybės). Pirmoji prie eksperimentinių mokslų pratusio žmogaus pozicija dažniausiai esanti nuoširdi, kai jis tvirtina, kad neįmanoma nieko apie Dievą sužinoti. Vis dėlto indiferentiškumas Dievo atžvilgiu nesąs nei išmintingas, nei žmogiška laikysena. Tai daugiau pozicija tinginio, atsisakančio panaudoti savo dvasines galias siekiant gėrio ir tiesos. Antroji pozicija, ateistinė, jokiu būdu nepateisinama, nes ji šiais laikais remiasi propagandos ir prievartos metodais, paneigiančiais asmeninę laisvę ir ardančiais viešąjį gyvenimą.

Vatikano krikščionių vienybės sekretoriato 7 nariai, vadovaujami kard. Jan Willebrands, padarė oficialų vizitą Pasaulio Liuteronų Federacijos centrui Ženevoje ir tarėsi ekumeniniais reikalais su vadovaujančiais federacijos asmenimis.

Katalikai radikalai esą nori iš pagrindų sunaikinti katalikiškosios doktrinos turinį ir padaryti žmogų vienintelių savo galvojimo ir elgesio kelrodžiu. Jų siekiama Bendrijos reformacija iš tikro esanti Bendrijos deformacija. Jų mintys randamos įvairiose praeities herezijose bei schizmose. Jie nori Bendrijos be kryžiaus ir be Kristaus prisikėlimo. Jie siekia dvasinės Bendrijos, kuri būtų abejinga moralinėm ir socialinėm taisyklėm, nepaisanti hierarchijos, liturginių dėsnių, asmens pasiaukojimo. Taip išsireiškė pop. Paulius VI apie spaudoje besigarsinančius liberaliuosius katalikus.

Katalikų Bendrijai reikia Šventosios Dvasios — pareiškė pop. Paulius VI, kalbėdamas bendrojoj audiencijoj. Modernusis žmogus ypatingai esąs reikalingas Šv. Dvasios, nes jis yra pagautas žavinčio paviršutiniškumo. Jam reikia pajusti iš savo vidaus prasiveržiančią poeziją, maldą giesmę, besimeldžiantį dvasinį balsą. Tuo pačiu tačiau popiežius pasisakė prieš tuos, kurie, šaukdamiesi Šv. Dvasios, tampa apaštalais visokios kontroversijos ir supasaulėjimo, atsisakydami paklusnumo Bendrijos įstatams bei normoms.

Ispanijos karalienės Izabelės beatifikacijos bylos 30 tomų raštų bei dokumentų, surinktų per paskutiniuosius 15 metų, dabar pasiųsta Vatikanui. Tai antroji beatifikacijos stadija. Ši karalienė pasauliui žinoma tuo, kad sudarė galimybes Kristupui Kolumbui plaukti į Ameriką ir paskui rūpinosi Amerikos gyventojų krikščioninimu.

Krikščioniškoji pagalbos ir šalpos veikla neturėtų ribotis vien socialine, ekonomine bei kultūrine pasaulio sritimi, bet privalėtų pabrėžti ir Dievą kaip viso šio gėrio šaltinį — pareiškė popiežius, kalbėdamas popiežiškajai "Cor Unum" tarybai, besirūpinančiai labdara.

Kun. James S. Rausch, 44 m., paskirtas naujuoju JAV vyskupų konferencijos generaliniu sekretoriumi, vietoj vysk. Joseph L. Bernardin, kuris tapo naujuoju Cincinnati arkivyskupu. Per paskutiniuosius dvejus metus jis ėjo generalinio sekretoriaus padėjėjo pareigas.

Kun. Frank Bonnike, JAV kunigų tarybų federacijos pirmininkas, pasitraukė iš pareigų. Jo vietą užims kun. Reid C. Mayo, 34 m., iš Burlington, Vermont.

Lenkijos katalikų solidarumas buvo pagirtas popiežiaus Pauliaus VI. Kalbėdamas 200 lenkų maldininkų būriui iš vakarinių Lenkijos sričių, anksčiau priklausiusių Vokietijai jis pareiškė, kad jų tikėjimas esąs toks gyvas, nes niekas neįstengia sugriauti juose savitarpinio vysku-

pų, kunigų ir pasauliečių pasitikėjimo bei ištikimybės.

Katalikų kunigų okupuotoje Lietuvoje šiuo metu yra 779, o 1971 m. jų buvo 816. Kauno arkivyskupijoje jų yra 178, Vilniaus — 101, Vilkaviškio vyskupijoj — 122, Telšių — 162, Panevėžio — 159, Kaišiadorių — 77. Šventovių šiuo metu visoj okupuotoj Lietuvoj yra 628: Kauno arkivyskupijoj — 122, Vilniaus — 85, Vilkaviškio vyskupijoj — 94, Telšių — 142, Panevėžio — 120, Kaišiadorių — 65.

Sužalotąją Mykolo Angelo skulptūrą "Pieta" berestauruodamas, dr. Vittorio Federici pastebėjo, kad Mykolas Angelas panaudojęs skulptūroje Marijos delno natūraliąsias linijas įrašyti savo vardo pirmajai raidei "M". Skulptūros restauracija jau baigta.

Vysk. Ferdinando .. Renzulli, Avellino vyskupijos generalvikaras, lankėsi okupuotoje Latvijoje ir Lietuvoje. Pasikalbėjime su sovietinės "Novosti" agentūros atstovais, jis teigė, kad jam kelionės metu neteko matyti jokios religinės priespaudos, nes Sovietų Sąjungoje esanti respektuojama sąžinės ir tikėjimo laisvė. Pasipiktinęs tokiu naiviu vyskupo pasisakymu, žurnalistas Giovanni Bensi tą vyskupą smarkiai puolė Romos dienraštyje "Il Tempo", iškeldamas faktus apie kunigų bylas, tikinčiųjų bei jų kunigų protesto raštus, ir susideginusiuosius už tautos bei religijos laisvę Lietuvoje.

Vaikų vasaros stovykla Brazilijoje įvyko sausio 5—11 d. d. Santa Isabel miestelyje.Vyresniojo jaunimo stovykla rengiama sausio 25 — vasario 5 d. d. Ubatubos pajūryje. Abiem stovyklom vadovauja kun. H. J. Šulcas.

Italijoje šiomis dienomis pasirodė Milano mieste Jaca Book leidyklos leidžiamos dokumentacinės serijos "Archyvai Rusijai ir Rytų Europai" leidinys nr. 6, skirtas Lietuvai. Knyga užvardinta "Kultūrinė priespauda Lietuvoje". Pirmoji dalis yra skirta trumpam religiniam ir istoriniam įvadui apie Lietuvos kraštą, o antroji dalis — nuo antrojo pasaulinio karo besitęsiančio Lietuvos pavergimo bei priespaudos dokumentacijai. Pateikiami dokumentai pradedant Hitlerio ir Stalino sutartimis ir baigiant Romo Kalantos bei kitų lietuvių dabartiniais susideginimais ir su tuo surištais įvykiais. Dokumentacinė medžiaga apima laiką beveik iki 1972 m. rudens. Kiekvienas dokumentas turi savo įvadą, kuris puikiai nusako laiko bei vietos situaciją ir leidžia skaitytojui puikiai suprasti padėtį. Atrodo, kad prie to leidinio parengimo bus nemažai prisidėję Italijos lietuviai ir Romoje kun. R. Krasausko tvarkomas dokumentacijos apie pavergtą Lietuvą centras.

Taizė ekumeninė vienuolinė bendruomenė, kurią sudaro protestantai vienuoliai, ragina visas krikščioniškas Bendrijas puoselėti "katalikiškumo teologiją". Brolis Max Thrian pabrėžė, kad Bendrijos ateitis priklauso nuo to kaip dabar suprasime jos apimtį ir tapatybę. Jis norįs matyti tokią visų grupių vystomą katalikiškumo teologiją, kurią popiežius ir katalikų vyskupai atpažintų kaip autentišką ir nepaneigiamą. Ekumeniškai žiūrint, šiuo metu esą tiek daug teigiamo nusiteikimo iš visų pusių, kad būtų tragiška, jei krikščionys negalėtų prieiti prie visiems reikšmingos Bendrijos prigimties sampratos. Jis dedąs daug vilčių į pop. Paulių VI. Max Thurian ekumenizmą skirstąs į 4 plotmes: pirmoji — oficialūs ryšiai tarp katalikų ir įvairių protestantų grupių; antroji — mišriosios teologinės studijų grupės su Eucharistija savo svarstymų centre; trečioji — populiarios mišrios bendruomenės (kaip Taizė vienuolynas); Ketvirtoji — naujosios generacijos žmonės, kurie sako: "Mes esame rytojaus Bendrija ir nenorime būti praeities kaliniais". Taizė bendruomenė, kuri išvystė labai gerus ryšius su Vatikanu, reikia pastebėti, prieš metus labai pozityviai priėmė ir užgyrė pop. Pauliaus VI pasisakymą kunigiškojo celibato reikalu. Tuo metu Taizė vienuolijos prioras Roger Schutz susilaukė daug

priekaištų iš protestantinių grupių, tačiau 1971 m. Kalėdose, kreipdamasis į popiežių, jis pranašavo, kad Katalikų Bendrija greit susilauksianti pavasario dėl savo narsios laikysenos celibato ir pasaulio taikos bei teisingumo atžvilgiu.

Kanibalizmas yra nužudymas žmonių, kad paskui juos būtų galima valgyti, bet maitinimasis mirusio žmogaus kūnu, kad būtų galima palaikyti savąją gyvybę, jokiu būdu nevadintinas kanibalizmu ir morališkai yra leistinas. Šias mintis pareiškė Romos jėzuitų "Gregorianum" universiteto profesorius kun. Giovanni Navone SJ. Panašiai pasisakė ir pranciškonų teologas kun. Gino Concetti OFM, kuris dažnai rašo straipsnius Vatikano dienraštyje "L'Osservatore Romano". Šie pasisakymai buvo padaryti ryšium su Uragvajaus lėktuvo nukritimu Andų kalnuose. Išlikę gyvieji maitonosi savo žuvusių bendrakeleivių lavonais. Po 69 dienų išgelbėti, jie aiškino, jog pristigę maisto jie ilgai svarstę ar toks veiksmas būtų moralus. Galiausiai visi nutarę, kad jų atvejis esąs panašus į žmogaus mirštančio širdies liga, kuriam yra perkeliama mirusio žmogaus sveika širdis. Šį jų padarytąjį sprendimą užgyrė visa eilė katalikų moralistų.

Vatikanas yra sušvelninęs savo laikyseną laisvųjų masonų atžvilgiu, kurie laikosi angliškųjų tradicijų. Anglijoje ir JAV jau masonų ložėms kai kur priklauso ir katalikai. Kun. G. Caprile, SJ, masonų grupių žinovas, įspėja, kad katalikai dar neturėtų stoti į masonus, kol nėra aiškaus Vatikano pasisakymo tuo reikalu. Tačiau jis pabrėžia, kad angliškosios tradicijos masonai esą visiškai kitokie nei italų ir prancūzų tradicijos masonai, kurie dažniausiai yra bedieviai ar net šėtono garbintojai. Angliškųjų tradicijų masonų ložėms priklausantieji turi išpažinti Dievą ir švč. Trejybę. Todėl šie skirtingieji masonai vieni kitų nepripažįsta ir nebendrauja. Tik šiomis dienomis per šimtmetį tyrę padėtį anglai masonai priėmė 1862 metais paduotą prašymą ir pripažino vieną italų Grand Oriente d'Italia ložės šaką — "Palazzo Giustiniani", kuri įrodė per tą laikotarpį, kad visi jos nariai išpažįsta krikščionybę.

Šv. Rašto kontrabanda į sovietų okupuotus kraštus atsidūrė žiniose ryšium su jauno ruso jūrininko, pabėgusio nuo sovietų laivo, mirtimi. Jis paskutiniu metu buvo tapęs krikščioniu ir darbavosi Šv. Rašto kontrabanda į komunistinius kraštus užsiimančioje draugijoje "Underground Evangelism", savo viešomis kalbomis telkdamas lėšas. Po jo mirties apie tą draugiją kritiškai pasisakė tą patį darbą dirbančios kitos draugijos "Jesus for the Communist World" steigėjas bei vadovas Richard Wurmbrand. Jis pareiškė, kad, išlaisvintas iš Rumunijos ir atvykęs į JAV, pirmiausiai irgi darbavosi "Underground Evangelism" draugijoje, bet greit iš jos išstojo, nes pastebėjo, kad ten perlaisvai švaistomi žmonių suaukoti pinigai. Tos draugijos viršininkas Joseph Bass taipgi iškelia įvairius neaiškumus Wurmbrand -o vadovaujamoje "Jesus for the Communist World" draugijoje. Todėl dabar kai kurie kelia klausimą spaudoje ar tikrai tos abi organizacijos panaudoja joms skirtus pinigus Šv. Rašto knygų gabenimui į komunistinius kraštus. Kitos organizacijos, tų žmonių nuomone, tiek savęs nesigarbinę ir tiek pinigų nesurinkę, atrodo, atlieka lygiai puikų darbą toje srityje. Viena iš jų veikia Toronte — "Christian Mission Publishers".

Toronte dvasininkai, užklausti apie Šv. Rašto kontrabandą į komunistinius kraštus, yra davę labai keistų pareiškimų spaudai. Pavyzdžiui, baptistas pastorius Leslie K. Tarr mano, kad nelegalus šventų knygų gabenimas į komunistų užimtus kraštus esąs nuodėmė. Todėl visi tokiu būdu apaštalaudami nusideda. Katalikas teologijos profesorius ir ateizmo specialistas, kun. Arthur Gibson, pareiškė: "Aš buvau ten (Sovietų Sąjungoj) neseniai ir norėčiau tvirtinti, kad Rusijoje

šiuo metu yra laisvė religinei praktikai". Kitaip sakant ten gabent Šv. Rašto knygų nereikia. Liuteronas Toronto universiteto kapelionas Lawrence Matin pareiškė turįs žinių, jog Latvijoj ir Lietuvoj Šv. Rašto naudojimas esąs labai suvaržytas. Vis dėlto jis asmeniškai negabentų ten Šv. Rašto knygų, nes jo manymu ten žmonės tas knygas pradeda laikyti magiškomis, kai tuo tarpu jos esančios paprastos...

Toronto arkivyskupija, kuri turi 650,000 tikinčiųjų, yra skaitoma didžiausia anglosaksiškoje Kanados dalyje. Arkivyskupijos vadovybės iniciatyva buvo pravestas tikinčiųjų padėties tyrinėjimas vadovaujant teologams, psichologams ir sociologams. Tyrinėtojai iš 171 parapijos pasirinko 12 charakteringiausių. Buvo išsiuntinėtos žmonėms anketos: iš 2,148 išsiųstų praktikuojantiems katalikams — atsakė 533; iš 69 siųstų nepraktikuojantiems — 31; ir iš 36 siųstų kunigams — 19. Rasta, kad turtinguosius religija daugiausia veikia intelektualinėje plotmėje. Neturtingieji prisipažino, kad religija jiems esanti paguodos šaltinis. Klausimai lietė moralines, socialines ir religines pažiūras. 53 proc. pasisakė, kad domisi ir mėgsta kalbėtis bei daugiau sužinoti apie Katalikų Bendrijos doktriną ir istoriją. Iškilus socialinėms problemoms, 8 proc. visuomet kreipiasi į kunigus patarimo, 10.5 proc. — rečiau, 23 proc. — retkarčiais. 28 tikinčiųjų norėtų, kad kunigai lankytų parapijiečius, nes, jų manymu, tai daugeliui visapusiškai padėtų. Užklausti, ar kada nors yra pasikvietę kunigą į namus, tik 25 proc. atsakė teigiamai. Kunigai iš savo pusės pabrėžė, kad tikinčiųjų lankymą jie nelaiko viena iš savo svarbesniųjų užduočių. Trijų mėnesių laikotarpyje tik 5.5 proc. apklausinėtų kunigų lankėsi virš 50 kartų šeimose, 22 proc. — virš 25 kartų, 33 proc. — virš 10 kartų, 33 proc. — mažiau kaip 10 kartų ir 5.5 proc. niekur nesilankė. Moralinėje srityje net 44 proc. prkatikuojančių katalikų pasisakė už abortą, 28 proc. — prieš, o 15 proc. visai neatsakė. Už išsituokusiųjų antrą neteisėtą susituokimą pasisakė 47 proc., 14 proc. buvo priešingi, o kiti atsakymo nedavė. Visgi net 69 proc. manė, kad jų kunigai būtų priešingi neteisėtai moterystei. Po didesnio susikivirčyjimo šeimoje tik 27 proc. neitų Komunijos neatlikę išpažinties, o 59 proc. —eitų. Praleidę iš apsileidimo sekmadienio Mišias 12 proc. eitų Komunijos neatlikę išpažinties, o 79 proc. — neitų. Po naudojimosi neleistinomis priemonėmis vengiant vaikų 36 proc. ramia sąžine eitų prie Komunijos neatlikę išpažinties, o 49 proc. — neitų. Paklausti apie pamokslus, 45 proc. pasisakė, kad jiems pamokslai yra naudingi, 35 proc. pripažino, kad pamokslai yra įdomūs, 19 proc. — kad pamokslai yra nuobodūs, 7 proc. — kad pamoksluose per dažnai minimi pinigai, ir 12 proc. — kad sakomi labai blogi pamokslai. Iš anketų taipgi paaiškėjo, kad mažai tikinčiųjų domisi savo parapijų veikla (tik 3 iš 533 užklaustųjų težinojo, kad jų parapijoje veikia Bingo), ir visos anksčiau veikusios parapijinės organizacijos pamažu miršta. Tyrinėtojai nusprendė, kad praktikuojantieji katalikai, bendrai paėmus, nėra per daug giliai įsišaknijęs savo religijoje, nors katalikybę savo gyvenime laiko svarbiu dalyku. Anketos taipgi parodė, kad didesnio skirtumo visais atžvilgiais tarp religiją praktikuojančiųjų ir nepraktikuojančiųjų katalikų nėra, išskyrus, tai kad vieni lanko bažnyčias ir savo religines pareigas atlieka reguliariai, o kiti — ne. Svarbiausia neigiamybė pastebėta, kad didelis skaičius tikinčiųjų savo principus negali suderinti su Katalikų Bendrijos mokslu.

Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos trys klierikai gruodžio mėnesį buvo įšventinti kunigais Romoje: kun. Norbertas Vogt, kun. Domininkas Valenti ir kun. Pranas Jaraška. Praėjusį rudenį kolegijon įstojo trys nauji kandidatai: Antanas Petrauskas iš Rochester, N. Y., Jonas Stundžia iš Lawrence, Mass. ir Edvardas Tomkus iš Škotijos. Šiais mokslo metais iš viso yra 6 klierikai.

Maldos ir atgailos diena Sao Paulo Šv. Kazimiero parapijoje įvyko 1972 m. gruodžio 21 d. Ji buvo pradėta Mišiomis už Lietuvos laisvę ir persekiojamą Katalikų Bendriją. Ta proga buvo pašventinta komunistų sunaikinta pakelės kryžiaus Kristaus figūra. Ji, kaip relikvija, su atitinkamais portugališkais ir lietuviškais užrašais laikoma Šv. Kazimiero koplyčioje ir skelbia religijos persekiojimą Lietuvoje.

Kun. Romanas Kasponis-Kasperavičius, 33 m., Los Angeles lietuvių parapijos vikaras ir ateitininkų bei skautų veikėjas, žuvo gruodžio 4 d. automobilio nelaimėje prie Los Angeles. Palaidotas Klevelande. Daugiau apie jį — kitame numeryje.

Mūsų reakcija religinei priespaudai Lietuvoje

VYTAS KLIORYS

Pirmiausia, aišku, kad mūsų veikimas nebūtų beprasmiškas, reikia ištirti, ar mes iš tikrųjų nebandome atgaivinti jau seniai paskendusį žmogų, ar nebandome įkvėpti gyvybės į jau prieš keletą metų mirusią religiją? Todėl mėginsiu surinkti kiek galėjau daugiau pavyzdžių, kurie parodytų, kiek, po tiek metų prispaudos, religija yra gyva Lietuvoje. Mėginau duomenis rinkti kuo daugiau iš pačių komunistinių laikraščių, žurnalų bei knygų ir kuo mažiau iš išeivijoj išleistos spaudos, kuri neretai teisybę pagražina ar savo faktus sukuria.

Taigi, Lietuvoje 1965 metais žurnale **Tarybinė Mokykla** buvo paskelbti rezultatai "Šiaulių pradinės mokyklos 312 mokinių šeimų studijos". Studijos pravedėjai rašė, kad pagal duomenis, pritarimo ateistinei mokymo sistemai tegalima tikėtis iš 30 procentų šeimų. Reiškia, 70 procentų šeimų įvairiu intensyvumu praktikuoja savo religiją. Tegalima pridėti pastabą, apie pristatytosios statistikos tikėtinumą. Būtent, jei aukščiau minėti skaičiai neteisingi, tai teisingieji turbūt rodytų didesnį tikinčiųjų šeimų procentą, nes, pilnai suprantama, gali būti šeimų, kurios bijodamos reakcijos, gali pameluoti studijos pravedėjamas, jog religingų žmonių jų šeimoje nėra. Beto skaičiai gali būti pagražinti. Komunistinė spauda šiuo atžvilgiu nėra daugiau tikėtina už **Draugą.** Galiausiai reikia prisiminti, kad miesto (šiuo atveju Šiaulių) gyventojai yra mažiau religingi negu kaimo gyventojai.

Lietuvis katalikas dažnai yra dviveidis — viešai priklausantis partijai, o slaptai praktikuojantis religiją. Štai žurnalas **Tarybinis Mokytojas** atraportuoja, kaip vieno rajono pradžios mokyklų inspektorius užtiko mokykloj ateistinę parodėlę, įrodančią, kad Dievo nėra. Vis dėlto, jis jaunųjų mokinukų užklausė: "Kur Dievas gyvena?" Vieni atsakė — "Danguje", kiti — "Bažnyčioje", dar kiti — kad Dievas gyvena visur. Tik vienas atsakė, kad Dievo nėra.

Laikraštėlis **Tiesa** pasakoja, kaip viena Kauno mergina komjaunimo susirinkime buvo užtikta beskaitanti religinę knygą. Per apklausinėjimą sužinota, kad tą knygą jai įdavė kažkoks Paulius Petronis. Petronio investigavimas atskleidė šį įdomų faktą. Po darbo valandų, kaip užsiėmimą, Petronis sakėsi mokęs moteris miesto kultūros namuose liaudies dainų. Paaiškėjo, kad iš tikro jis ne tik moteris, bet ir jaunus komunistus mokė religinių

giesmių. Beto jis tą darbą vykdė blaivybės draugijos vardu.

Laikraštis **Komjaunimo Tiesa** skundžiasi, kad net ir Pedagoginio Instituto studentai, išlaikę penketuku egzmainą apie Markso teorijas, bėga primiausia į bažnyčią ir dėkoja Dievui, kad išlaikė egzaminą.

Žurnalas **Komunistas** aprašydamas vieną kolektyvinio ūkio darbininkų susirinkimą Šakiuose netyčia nurodo Lietuvos paprastų žmonių susidomėjimą religiniais reikalais. Pasirodo, kad po kolūkiečių susirinkimo turėjo įvykti ateisitinio turinio paskaita. Aišku, po ilgo posėdžio darbininkai paskaitos nenorėjo klausyti ir pradėjo skirstytis. Paskaitininkas, tai matydamas, sušuko. "Ar nenorite išgirsti apie popiežiaus paskutiniuosius laiškus tikintiesiems?" Spaudoje didžiuojamasi, kad visi tuomet sugrįžo ir klausėsi paskaitos.

Tarybinis Mokytojas rašo, jog tai, kiek atvirai jaunimas religiją praktikuoja, prikaluso nuo jų gyvenimo padėties. Jauni žmonės viešiai nerodo savo įsitikinimų, jei tai žalinga jų tėvams ar jiems paiems. Taigi, ir Komsomolui priklausantis jaunimas slapta praktikuoja religiją.

Ten pat rašoma, jog valdžios tarnautojai, nenorėdami, kad juos atpažintų bažnyčioje, per šventes keliauja 100 kilometrų ar daugiau nuo savo gyvenamosios vietos, kad galėtų dalyvauti pamaldose.

Dr. Savasis, knygoje **Kova prieš Dievą Lietuvoje, atpasakoja keletą pasikalbėjimų** su svečiais iš Lietuvos. Vienas jam minėjęs, kad kartą visai atsitiktinai jis sutikęs Alytaus bažnyčioje vieną daktarą, vieną mokytoją ir vieną studentą — visus iš skirtingų rajonų.

Dauguma katalikų, net ir tie, kurie vadinasi ateistais, krikštija savo vaikus, tuokiasi bažnyčioje ir taip pat turi katalikiškas laidotuves. Vilniaus radijas komentuoja: "Iš tikro keista, kad dažnai ateistai leidžia savo vaikus krikštyti bažnyčioje. Jie pasiduoda šventų moterėlių įtakai. Tokiu būdu žmonės galvoja, kad ateistai tik pretenduoja tokiais būti ir iš tikrųjų kitaip galvoja, ką liudija jų vaikų pakrikštyjimas."

Faktą, kad beveik visi Lietuvoje yra krikštijami, gal geriausia įrodo satyrinis žurnalas **Šluota.** (Lietuvoj, kaip žinote, reikalaujama ir raginama, kad darbininkai klausytų ateistinio turinio paskaitų.) Štai epitafas vienam tokių ateistinių paskaitų lektoriui. Epitafas paaiškina mirties priežastį.

"Kovojau prieš melą,
kovojau prieš rojų,
ir leidau anūkams pakrykštauti.
Man plyšo širdis,
kad mano anūkai pakrikštyti."

Gal surimuota ir nelabai tobulai, bet galima spręsti: jeigu ir ateistinių paskaitų lektoriaus anūkai pakrikštyti, tai ką gi bekalbėti apie kitokių žmonių vaikus.

Tiek pavyzdžių nurodo, kad lietuvis tyliai praktikuoja savo religiją. Yra ir pavyzdžių, kurie rodo, kad yra didelis skaičius katalikų, kurie atvirai praktikuoja savo religiją ir, nieko nepaisydami, reiškia savo nepasitenkinimą ateistinei propagandai.

Šakiuose kaimo darbininkai buvo suvartyti klausytis antireliginės paskaitos, kurią turėjo skaityti anksčiau buvęs kun. Ragauskas. Ir štai, ekskunigui dabar ateistui Ragauskui pasirodžius, publika atsiklaupė ir pradėjo giedoti "Pulkim ant kelių..." Vėliau jie aiškinosi, jog manę, kad Ragauskas atėjęs jiems Mišias laikyti.

Ir kitais būdais yra priešinamasi. **Komjaunimo Tiesai** prieš keletą metų teko aiškintis, kai daugybė Vilniaus jaunų žmonių, ypač Vilniaus universiteto studentų, pradėjo nešioti mažus kryžiukus. Spaudos aiškinimas buvo, kad tai naujausia Paryžiaus mada.

Prie šių pasireiškimų, apie kuriuos net ir mūsų tarpe palyginus mažai žmonių težino, galima pridėti ir faktus, įrodančius religijos atsparumą, žinomus visam pasauly. Tai Sibiro lietuvaičių maldaknygė, kurios atspausdinta virš milijonas kopijų įvairiomis kalbomis. Kunigų Šeškevičiaus, Bubnio ir Zdebskio kalbos teisme. Neseniai paskelbtas 17,000 Lietuvos tikinčiųjų skundas, pasiųstas į Jungtines Tautas, kad būtų perduotas Maskvai. Beto negalima neminėti gegužės mėnesį įvykusio Kalantos susideginimo ir su tuo susijusių demonstracijų Kaune.

Visi aukščiau minėti duomenys tegali įrodyti, kad iš tikrųjų tauta netyli. Anaiptol, mūsų tautiečiai apsukriai ir sumaniai, dažnai net drąsiai praktikuoja savo religiją. Pats, susipažindamas su visais faktais, kuriuos man teko šiandien perduoti jums, įsitikinau, kad priespauda tikinčiųjų bendruomenės Lietuvoje negali išardyti ar sunaikinti. Kadangi religiniai jausmai pirmoj eilėj nepriklauso nuo žmogaus gyvenimo sąlygų, o atvirkščiai, yra manifestacija gilių vidinių įsitikinimų; kadangi ateistinė ideologija yra per prievartą, iš lauko jaunuoliui užsodinta, o žmogui yra natūralu pasirinkti dvasinę laisvę, o ne prievartą; — mes neturime stebėtis, kad Lietuvoje dažniau pasirenkama religinė, o ne ateistinė ideologija.

U.S. News and World Report birželio mėnesio pirmame numeryje rašė, kad sovietuose vyksta vis didėjanti intelektualinė revoliucija prieš konformizmą ir, kad jaunimas žiūri į religiją, kaip į alternatyvią ideologiją - vienintelę, kurią sovietų konstitucija bent teorijoj leidžia.

Tad kartoju savo įsitikinimą, kad priespauda ne tiek sugriaus lietuvio religinius įsitikinimus, kiek juos pagilins. Net sakyčiau, kad Lietuvoj religija geriau stovi, tikinčiųjų įsitikinimai gilesni, negu mūsų čia išeivijoj. Tad kuo gi mes galime pasitarnauti Lietuvos tikintiesiems?

Nežinau kiek populiarios bus mano išvados, bet tegaliu jas jums perduoti ir prašyti bent nuoširdaus išklausymo. Galvočiau šitaip. Lygiai kaip ir žinios, kad mūsų tautiečiai religiniai dar gyvi ir smarkokai spardosi, mums išeiviams duoda didelio džiaugsmo, taip pat ir žinios pasiekiančios tautiečius Lietuvoj, ar tai per asmeniška laišką, ar per išeivijos spaudą, ar kitas platesnės apimties formas, gali mūsų broliams duoti inspiracijos. Todėl pirmiausia reikia mums asmeniškai, kas liečia tikėjimą, atsinaujinti. Nes lengvo gyvenimo įtakoje esame kiek tai apskurę. Jei mes ir mūsų organizacijos esame pakankamai religingi vienas kito neapkęsti, bet nepakankamai religingi sutarti, tai mes ne inspiruojam, bet varome į beviltiškumą savo brolius Lietuvoje. Įsivaizduokime, kiek mums liūdesio atneštų žinia, sakykim, kad Lietuvoj tikintieji gavo leidimą pastatyti naują bažnyčią, tačiau ji nebuvo pastatyta, nes "katalikai" negalėjo sutarti, kur tą bažnyčią statyti. Ar tokius žmones mes galėtume vadinti "gerais katalikais"? Panašiai ar net stipriau paveikia mūsų tautiečius Lietuvoj žinios apie mūsų nesutarimus.

Taigi, sutvarkykime pirmiausia savo namus. Pavyzdžiui, ar mes iš tikro tikime, kad melstis už persekiojamą tautą ką nors padės? Ar mes tikime Kristaus žodžiais: "Ko tik melsdamiesi prašote, tikėkite, ir bus jums duota"? Jei tuo abejojame, tai mūsų tikėjimas permažas. Tik tuomet, kai mes savo tikėjimą ir meilę padidinsim, mums tikrai rūpės tokie dalykai, kaip tęsti Balfo ir Religinės Šalpos pagalbą Lietuvai. Tik tuomet mes matysim naujo katekizmo, perduodančio II Vatika-

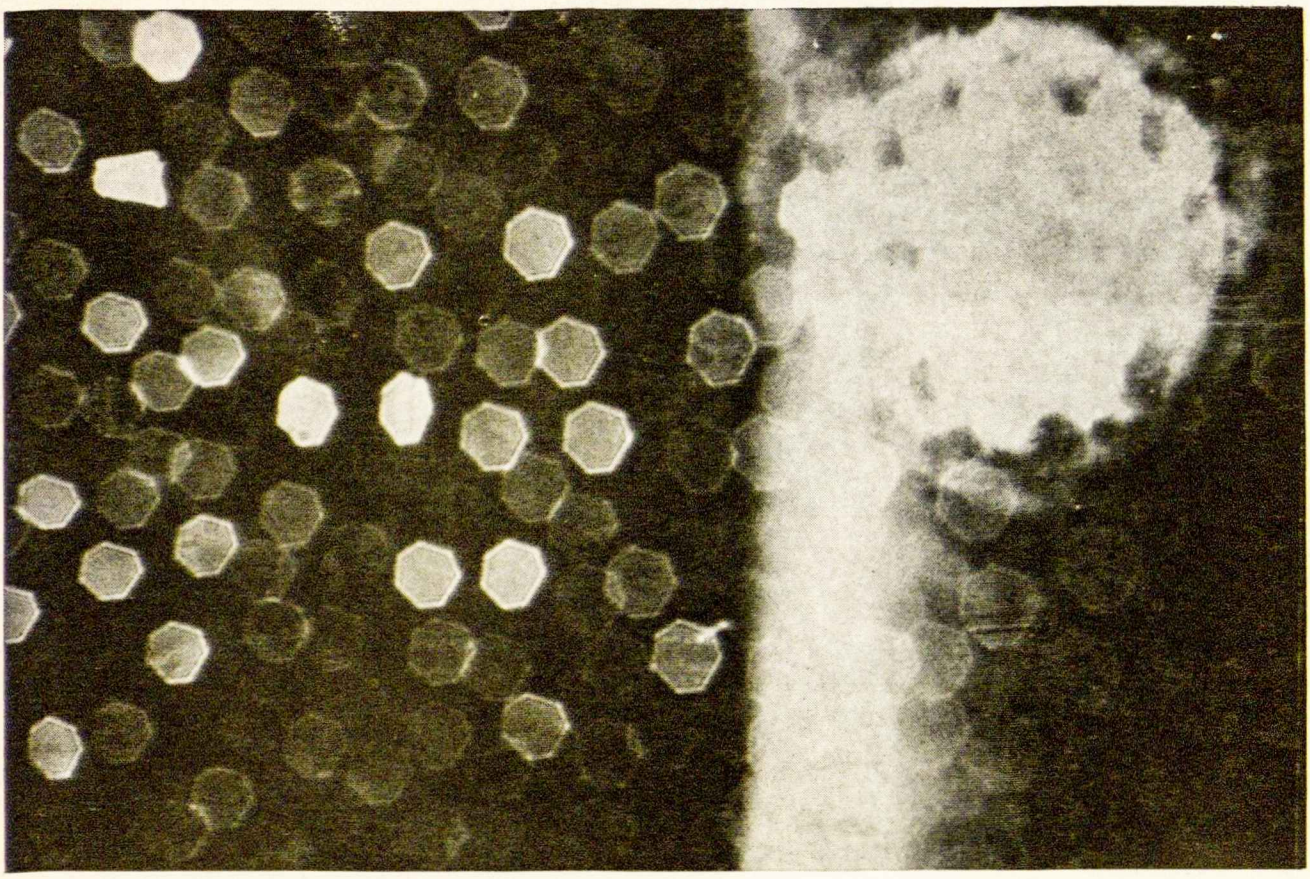

no susirinkimo nuotaiką, paruošimo naudą ir reikalingumą ne tik Lietuvoj, bet ir išeivijoj. Tik tuomet mes planuosime, kad būtų suorganizuota teologų, kalbininkų, literatų, poetų ir muzikų talka, kad būtų galima sukurti ir puoselėti lietuvių savita liturginė kalba bei muzika. Tik patys turėdami dvasios norėsime ir drįsime savo tautą svetimiesiems pristatyti. O tai darysime nebijodami gyvenimiškose situacijose pasisakyti, kad mes stovime už visus, kurie kovoja dėl savo teisių, nesiribodami tik lietuviais. Taip pat turėsime energijos gerai susipžinti su visa tautos byla ir mėginsime, kiek leidžia mūsų padėtis ir galimybės, ją simpatingai pristatyti kitataučiams.

Tokiais darbais mes galime užsiimti, jei mūsų įsitikinimai pakankamai gilūs. O jeigu mums religija nerūpi, tai apie betkokį darbą mes turbūt ir negalvojame. Tad linkiu, kad jūs giliai tikėtumėt, kadangi tas tikėjimas pasireikš jūsų gyvenime ir per vienokį ar kitokį šaltinį mūsų brolis Lietuvoje tą tikėjimą pajus ir iš jo semsis stiprybės.

(Pastaba: Aukščiau minėtos mintys bei faltai 95 procentai nėra originaliai autoriaus sugalvoti ar sumedžioti, bet pasisemti iš šių leidinių: **Laiškai Lietuviams,** 1965 nr. 8; **Aidai, 1963 nr. 4, 5, ir 1967** nr. 2; **Ateitis,** 1966 nr. 3; **The Violation of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania,** Lithuanian American Community, Inc. February 16, 1972; **The War Against God in Lithuania,** dr. J. Savasis, 1966, Manyland Books; **Religious Conditions in Lithuania under Soviet Russian Occupation,** V. Brizgys, Lithuanian Catholic Press; **Aspects of Religion in Soviet Russia in 1971,** Marshall, ed., pp. 380-403; **Baltic Youth under Communism,** Peter Babris, pp. 149-186; **U.S. News and World Report,** June 5, 1972, pp. 29-32.)

Vytas Kliorys šiuo metu atlieka kariuomenės prievolę, dirbdamas Pentagono statistikos skyriuj, Vašingtone. Jis yra buvęs SAS centro valdyboje ir anksčiau redagavo studentų leidžiamą žurnalą GAUDEAMUS. Čia spausdiname jo paskaitą, skaitytą II PLJK studijų dienose Kent State universitete. R e d.

KRYŽIAUS KELIAS

KUN. K. ŽITKUS

VII ANTRĄKART KRYŽIUMI PRISLĖGTAS

Tu vis žengi, o skausmo kelias ilgas...
Gyvybė laša kruvinais lašais
Tu vėl krinti... ir ašara sužvilga...
Bet veltui Tu pagalbos beprašai...

Tavęs nekėls tos rankos, kur išgydei,
Ir nepadės Tau niekas iš minios,
Tik budelių keiksmai kritimą Tavo lydi,
Ir naujos kraujo srovės smilkiniuos.

Tiek kartų aš Tave mylėt žadėjau...
O dar skaudžiau vėl įžeidžiau deja.
Ir aš prie to kritimo prisidėjau.
Padėjau aš atvert žaizdas naujas.

GIESMĖ:

Dūsauju ir aimanuoju,
Keldama akis į kryžių,
Kur jos mylimas Sūnus.

Vyt 73

Žvilgsnis į pasaulį, gyvenimą, save

Moksleivių žiemos kursai Dainavoje 1972

Daugumai moksleivių diena po Kalėdų buvo tik pradžia žiemos atostogų. Bet mums susirinkusiems Dainavoje, tai buvo pradžia naujo supratimo ateitininkijos, jos principų ir visų svarbiausiai — jos misijos.

Pradėjome kursų darbą trečiadienio rytą. Pasiėmę pirmus užrašų lapus, sėdome klausytis kun. prof. Ylos (visų šių kursų autoriaus) paskaitos, "Pažiūros į žmogų ir jo gyvenimą". Paskaitos eigoje daug kas paaiškėjo. Žmogus pažįsta pasaulį, bet tuo pačiu metu jis nepažįsta savęs! Todėl žmogaus tikslas visumoje yra save išsivystyti, save suprasti. Nors kelias į savęs supratimą yra klaidus, bet žmogus atradęs ryšį su Dievu, atras ir save. "Žmogus nesikeičia, jis tik grįžta atgal į tą patį tašką iš kurio kartą buvo išėjęs". (V. Šlaitas). Žmogus iš Dievo išėjęs į Dievą turi sugrįžt.

Po piet, kursantai naudojosi laisvalaikiu kaip kas išmanė. Vieni ėjo pasivaikščioti ir pasigrožėti Dainavos gamta, kiti raumenis pamiklinti futbolo rungtynėmis, o treti salėje pianinu skambinti ir mokytis valsą šokti ses. Ignės "šokių mokykloj".

Pasibaigus laisvalaikiui, susirinkome vėl į salę, šį kartą klausytis dr. A. Damušio temos, "Pažiūros brėsta į pasaulėžiūrą". Nuo jaunų dienų brendimas vyksta, pažiūros formuojasi. O pažiūros savo keliu suformuoja žmogaus pasaulėžiūrą. Čia svarbu paaiškinti kokia yra teisinga pasaulėžiūra, ko jai reikia. Pirmoj eilėj reikia aiškumo: pasaulėžiūra negali būti atremta į spėliojimus. Antra, reikia tikrumo, kuris yra aukščiausias tiesos laipsnis. Trečia, reikalinga vieningumo, pažiūros turi būti apjungtos vidiniu ryšiu, kad nebūtų tarp jų prieštaravimo. Tokia pasaulėžiūra tai katalikiškoji. "Jokia kita doktrina savo idėjų tvirtumu, savo universalumu, savo pastovumu ir gyvumu, nė iš tolo negali prilygti katalikiškajai pasaulėžiūrai". (Šalkauskis)

Paskaitai pasibaigus vyko diskusijos atskiruose būreliuose. Klausimų ir neaiškumų daug, o laiko mažai. Pavalgę vakarienę, visi kartu klausėmės būrelių pasiektų išvadų ir nuomonių. Tada vėl į būrelius su nauju uždaviniu. Gavę mažą saujelę biografinių duomenų apie kokį nors žymų žmogų, ir nežinodami kas jis yra, turėjom suformuluoti jo pažiūras. Galvo-

jom, rašėm, ir pagaliau pabaigę, perskaitėm visiems savo išvadas. Tik sužinoję kas tas žmogus tikrai buvo ir kokia jo pasaulėžiūra, supratom, kad tvirto charakterio žmogus pats pasirenka savo pasaulėžiūrą, ne aplinka ją nulemia. Pvz. žinodami, kad Ponas Ė kilęs iš neturtingos šeimos ir studijavęs Maskvoje, mes pagalvojom, kad jis turėjo būti komunistas ir išsižadėjęs savo tautybės. Labai nustebom, kai sužinojom, kad šis Ponas Ė yra prof. Pr. Dovydaitis.

Ketvirtadinis prasidėjo su kun. Ylos paskaita, "At-kai ieško integralinės savo ideologijos". Šioj paskaitoj prelegentas nušvietė istorinį at-kų organizacijos ir jos ideologijos išsivystymą. Buvome nustebinti, kai pamatėm kiek nežinojom apie at-kų įsikūrimo priežastis ir sąlygas. O Dovydaičio deklaracija ir trys pamatiniai klausimai mums paliko didelį įspūdį: Kas mes esame? Ką aplink save matome? ir Ko siekiame? Esame krikščionys, katalikai, atsiribojame nuo ateistinės kultūros krypties, ir siekiame gyvent krikščioniškai ir visą gyvenimą atnaujinti Kristuje.

Po piet išgirdom jauno prelegento, Rimo Juzaičio paskaitą, "Visuomeniškumas tave įpareigoja". Šioje paskaitoje buvo apibūdinti įvairių visuomenių bruožai, jų tikslai. Išaiškintas skirtumas tarp bendruomenės, organizacijos ir visuomenės. Visuomeniškumas reikalauja, kad žmogus 1) stebėtų viešąjį gyvenimą atvirom akim ir sudarytų pilną visuomenės tikrovės vaizdą, 2; spręstų visuomeninius reikalus su kitų pagalba, visuomet atsižvelgdamas į principus, ir 3) veiktų savo aplinkoje su meile ir pasišventimu. Visuomeniškumas reikalauja daugiau negu priklausyt organizacijai, dalyvaut susirinkimuose. "At-kas yra akcijos žmogus, kuris sugeba aukštus savo idealus realizuoti kūrybiniu nusiteikimu savo ir visuomenės gyvenime". (At-kų ideologija)

Kūrybiškai nusiteikę pradėjom pratybinių darbų uždavinį. Kiekviena grupė gavo kokį nors visuomenės tipą ar bruožą. Tada turėjo nupiešti atitinkamą schemą, parašyt rašinėlį, arba sukurti vaidinimą. Visos grupės įdomiai ir originaliai perdavė užduotą mintį. Toliau nekantriai laukėm sekančios programos dalies, kuriai ruošėmės visą dieną. Mat iš ryto buvo paskelbta draugiškumo diena, ir kiekvienas kursų dalyvis gavo naują draugą, su kuriuo turėjo susipažinti, ir iki vakaro padaryti jam mažą dovanėlę. Dabar, naujai susidraugavę, dalinomės dovanėlėmis, šnekučiavom, juokavom, ir visi kartu padainavę išsiskirstėm nakčiai.

Penktadienio rytą praleidom su dr. R. Kriaučiūnu klausydami jo paskaitos "Šeimiškumas — paskutinis ir pirmaeilis principas". Šią temą prelegentas pravedė pasikalbėjimo forma. Šeima, tai pagrindinė žmonių bendruomenė, pirmoji žmogaus auklėtoja. "... šeimai reikalingi bendri pagrindai — sutarimas pasaulėžiūroje, tikėjime, tautiniuose reikaluose..." (S. Sužiedėlis) Lietuviškai šeimai gyvenančiai išeivijoje iškyla ypatingos problemos. Čia prelegentas pateikė įdomių duomenų iš II PLJK jaunimo pildytų anketų lietuviškos šeimos klausimu. Baigiantis paskaitai, prelegentas, kartu su kursantais, sudarė lietuviško buto planą, padiskutavo kaip jis galėtų būti dekoruojamas, ir tokiu būdu užbaigė savo paskaitą.

Popietę visi linksmai praleidom lauke. Šiandien buvo pirma diena, kai Spyglys buvo pakankamai užšaląs čiuožti. Vieni su pačiūžom lakstė ant ledo, kiti sniegais mėtėsi, bet nežiūrint kas ką darė, laisvalaikis greitai ir linksmai prabėgo. Laikas atėjo grįžt į vidų antrai šios dienos paskaitai, "Inteligentiškumas at-ko brendime".

Almis Kuolas savo paskaitoje iškėlė daug įdomių minčių. Inteligentui neužtenka vien tik išsilavinimo: tikras inteligentas derina savyje intelektą ir būdą, jis yra valios žmogus, pagal Šalkauskį. Inteligentiškumas yra įpareigojantis principas. Ne-

užtenka jį pažinti ir pripažinti, bet reikia ir vykdyti. Tad inteligentija turi penkeriopą misiją: nešti visuomeninį susipratimą, saugoti pusiausvyrą tautoje, skatinti kultūrinę kūrybą bei pažangą, ginti asmeninę laisvę, ir vadovauti tautai.

Vakare piešėm plakatus. Jie išryškino girdėtų paskaitų svarbiausias mintis, ir tuo pačiu metu davė progos mūsų menininkams parodyt savo gabumus.

Šeštadienio rytas atnešė šiltą orą ir lietų. Nors lauke oras buvo liūdnas, kursantai gerame ūpe susirinko pirmai dienos paskaitai, "Katalikiškumas — jo plotis ir gelmė". Ši paskaita, dėstoma ses. Ignės, prasidėjo visiems sugiedojus giesmę, "Kristus su mumis". Paskaitoje pabrėžta, kad katalikiškumo principas at-kui stovi (ar turėtų stovėti) pirmoj eilėj. Kristus yra visos kūrinijos tikslas, pradžia ir pabaiga, visos pasaulio istorijos centras. Religija, tai mūsų ryšys su Dievu, mūsų komunikacijos būdas. Mes, at-kai galime tarti vieno šventojo žodžiais: "Mano vardas krikščionis, o pavardė katalikas".

Po piet, K. Šeštokas, kun. Yla, kun. Staškevičius ir kun. Damijonaitis skaitė paskaitą, "Tautiškumas — kaip jis reiškiasi, ko siekia". Pirmiausiai buvo paaiškinta terminologija, pvz. kas yra tautiškumas, patriotizmas, nacionalizmas, šovinizmas, ir t. t. Toliau Šalkauskio koncepcija tautos, būtent, tauta yra sutelktinė individualybė; pilnutinis inidividas tegalimas pilnutinėje tautoje. Emigracijos problemos, inetgravimosi ir nutautėjimo pasekmės taip pat buvo išdiskutuotos.

Vakare, ryšium su tautiškumo paskaita, buvo "tautiniai žaidimai". Linksmai nusiteikę, vieni kitus vijom su "žiužiu", žaidėm "namas dega" ir lipom vieni ant kitų kojų žaisdami "katytės ir šuniukai". Valandai greit prabėgus, susirinkome salėje susikaupimo vakarui, giedojom, meldėmės ir daugumas ėjo išpažinties ruošdamiesi rytojui, naujiems metams.

Sekmadienį po Mišių klausėmės paskutiniosios kursų paskaitos, "At-ko misija". Ją skaitė kun. Yla, žmogus, kuris pilnai supranta tą misiją, ir visą savo gyvenimą yra pašventęs tam darbui. Paskaitą pradėjo E. Sužiedėlio žodžiais, "Mums reikia surasti procesą, kaip surišti at-kų tikslus su misija. Taip išvengtumėm veikimo dėl veikimo. Tas procesas vestų į kristocentrinę viršūnę". Pagrindinė paskaitos mintis gal ši. Mūsų misija yra grąžinti Kristui centrinę vietą mūsų tautoje bei emigracijoj, mūsų visuomenėj ir bendruomenėse, ypač parapijose, mūsų šeimose, o pirm viskop mūsų pačių organizacijoje ir asmeniniame gyvenime.

Sunku būtų pasakyti koks jausmas užliejo salę paskaitai pasibaigus. Ilgai stovėjom plodami mūsų mylimam kun. Ylai, ir daugelio veiduose matėsi ašaros. Visi giliai jautėm, kad kun. Yla mūsų vadas, ir buvom pasiruošę eiti su juo jo nurodytais keliais. Ši paskaita paliko mums giliausią įspūdį, ir uždegė mumyse gyvąją dvasią.

Vakare susirinkom į salę pasilinksminti ir laukti naujų metų. Dvyliktai valandai atėjus, sutikom naujus metus su džiaugsmu ir atsisveikinom su senaisiais ašaromis. Sustoję ratu giedojom Lietuvos himną, ir netrukus nuėjom į koplyčią mišioms. Dar ilgai drauge linksminomės. Tik rytui atėjus pajutom liūdesį, kai reikėjo skirstytis namo.

Niekados neužmiršim ir negalėsim atsidėkoti kun. Ylai, kuris naktimis nemiegodamas ruošė paskaitas ir mums visada tiek daug padėjo. Be Jo kursų nebūtų buvę, be Jo nebūtumėm tiek išaugę ateitininkiškoj dvasioj.

Taip 1972 m. žiemos kursai baigėsi. Visi išvažiavome, Dainava liko tuščia. Bet mes, kurie ten buvom, grįžome namo turtingesni. Mes grįžom idėjiškai daugiau subrendę, pilnesni pasitikėjimo ateitimi. Grįžome žinodami, kad esame ateitininkai, ir kad mūsų misija — visa atnaujinti Kristuje.

Živilė Kliorytė

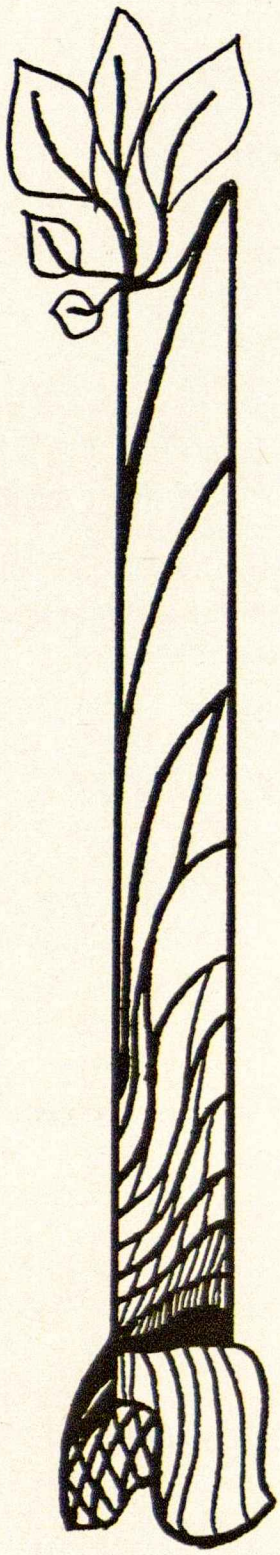

ŽVAKĖ

Mano gyvenimas kaip uždegta žvakė.
Kai gimiau — žvakė užsidegė,
Gyvenimui tekant —
vaškas tirpsta:
po kiekvieno
pasisekimo,
nelaimės,
džiaugsmo
žvakė mažesnė, bet dugne
dar visas vaškas — tai mano mintys.
Mano gyvenimas trumpesnis
darosi,
o kai mirsiu —
ta žvakė užges...

Lidija Majauskaitė

Rūta Alšytė

POLITIŠKAJAM PASAULIUI

Jei grožis — tiktai kaukė pasislėpti,
aš tokio neturiu.

Jei laimė — apdangalas tavo sielai,
manajai jos nereikia.

Jei meilė — tiktai išgalvotas melas,
tiesa tebus mielesnė man už gėdą.

Jei mažumos neapkenčia baltųjų,
kam ta kova dėl tariamos lygybės?

Jei laisvė — mūsų sapnas neaiškus,
ji tegyvuos žmonijos viltyse.

Jeigu taika šiandien negalima,
tai kam dėl jos kovot, ir plėsti blogį?

1972

ASMENŲ MIRIADOS

Aš sulaukiau iš Tavęs paguodos,
Priėmiau kiek tik jos davei...
Bet vėl trokštu naujai
Ir Tavęs ieškau seniai.....trokštu.

*

Many užžiebei liepsną,
Parodei šviesos, šilumos.
Privedusi tiesą
Pagirdei .....dėkoju.

*

Paprašė pagalbos — atsisakiau.
Ištiesė man ranką — nedaviau.
Pradingo tamsoj — daugiau nemačiau,
Iš baimės nedrįsau ir.....kenčiu.

*

Sėdėdami, žiūrim tolyn...
Norim tiesos, bet neieškodami laukiam.
Nelaimes apgailestaujam
Ir apsisukę užmirštam .....pasitraukiam.

*

Jūs esate pasikeitę žmonės,
Atsiskyrėte nuo viso kas yra svarbu, gražu.
Sudarėt mirties kontraktą su Piktuoju.
Vardai įrašyti krauju, taigi ... atsisveikinu.

*

Jie dirba ir veržias pasaulin,
Aukoja save, kad vaikai nekentėtų, nevargtų.
Patys nuvargę, kenčia be skundų
Miršta patyliu ..... sau.

Kęstutis Šeštokas

PARABOLĖ

Rūta Alšytė

Mano augalo rankos,
ilgapirštės ir grakščios,
lankstosi taisyklingom
ir žaliom spiralėm.

Vijoklis siekia kitų,
bet niekam netrukdo gyventi,
ir sukrauna nuostabią
gėlę ugniaspalvę; ji skleidžias,
tartum sapno žydėjimas,
tavo sielos darže.

17

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Šeštadienis prie televizijos

DARIUS MIČIŪNAS

Anksti šeštadienio rytą, kai visi dar miega, gali matyti mažą vaikštantį dalyką. Tai Jonukas. Tyliai slenka prie televizijos. Tyliai atsuka televiziją, nenorėdamas pabudinti tėvų, ir žiūri kartūnas. Priartėjus aštuntai valandai, jis užgesina televiziją, skubiai nubėga į lovą ir vaizduoja miegantį.

Skamba mamos balsas: "Jonukai, laikas keltis ir eiti į lietuvišką mokyklą". Jonukas tuoj atsikelia ir eina praustis. Tai ne pirmą kartą taip atsitinka. Kiekvieną šeštadienį jis anksčiau atsikelia pažiūrėti televizijos.

Jonukas, pavalgęs pusryčius, lėtai išeina į lietuvišką mokyklą. Jis nekantriai laukia pirmos valandos. Kai skambutis suskamba, Jonukas tuoj lekia per duris. Kodėl jis lekia? Kadangi tuoj prasidės mėgiamiausia televizijos programa. Grįžęs namo pasibeldžia į duris, greitai įlekia ir atsisėda priešais televiziją. Taip išsėdi visą šeštadienį. Tik pietaudamas nežiūri televizijos. Jonuką mes vadinam kronišku šeštadieninės televizijos žiūrovu. Trumpai — KŠTŽ. Jisai nebegali gyvent be televizijos aparato šeštadieniais. Per metus praleidžia 408 valandas prie televizijos aparato šeštadieniais. Tai yra 17 dienų. Žinote kiek gerų knygų galėtų perskaityti per tiek laiko?

Mūsų civilizacija eina žemyn. Žmonės tik atsisuka savo televizijas ir žiopso. Jonukas yra vienas iš daugelio tokių žmonių. Mums reikia ką nors konstruktyvaus daryti šiandien! Imk į rankas gerą knygą ir skaityk!

Ar reikalingas "Gaudeamus"

Gerai žinau, kad šis mano pasisakymas aštriai susidurs su kai kurių žmonių nuomonėm, bet manau kad laikas atėjo rimtai pasvarstyti apie "Gaudeamus" ir jo prasmę.

Atvirai pasakysiu, kad daug nežinau apie "Gaudeamus", t. y. kaip jis prasidėjo ir kodėl. Tiek žinau apie šį Studentų Sąjungos laikraštėlį, kad galėčiau pagirti buvusius redaktorius ir taip pat dabartinius už profesionaliai ir sąžiningai atliktą darbą. Negaliu peikti ir žurnalo turinio. Tačiau man nesuprantama kodėl ateitininkų organizacijoje turi būti du spaudos balsai. Tokie reikalai ypač nesuprantami kada abu stokoja medžiagos ir raštingų talentų. Rodos, kad vienas bando peršaukti antrą, o rašytojai abejuose yra tie patys. Rezultatas yra fenomenalus eikvojimas mūsų organizacijos finansinių ir intelektualinių šaltinių.

Teisybė kad "Ateitis" yra leidžiamas Moksleivių Sąjungos ir turinio atžvilgiu linksta į gimnazistų lygį, o Studentų Sąjungos žurnalas tampa truputį aukštesnio intelektualinio lygio. Bet "Ateitis" prasidėjo gana aukštame lygyje ir per šešiasdešimts metų labai daug nenutolo nuo to laipsnio. Padėtis nėra tokia, kad studentai negalėtų prisitaikyti prie moksleiviškos galvosenos, kartu išlaikydami savo aukštesnį intelektualinį lygį. Net ir dabar nemažas studentų skaičius rašinėja "Ateičiai". Be to moksleivių pažiūros pergyveno šiokį tokį subrendimą per praeitus kelis metus, dėka ideologinių kursų. Taigi, studentai turėtų leisti "Gaudeamus" žurnalui ilsėtis ramybėje ir dėti pastangas į "Ateities" pagerinimą.

Ekstremistas gal prieis prie griežtesnės išvados: jeigu "Gaudeamus" nereikalingas, kodėl nepanaikinti ir kuopos laikraštėlius? Juk jie irgi sumažina "Ateities" medžiagos šaltinį. Tačiau yra didelis skirtumas tarp "Ateities" ir kuopos laikraštėlio. Pirmiausia, kuopos laikraštėlis turi ribotą tiražą. Retai tenka rasti kuopos laikraštėlį už kuopos miesto ribų. "Ateitis" turi platesnį tiražą ir todėl apsimoka perspausdinti vieną ar kitą geresnį straipsnį iš kuopos laikraštėlių. Tokiu atveju, rašymo talentas nėra išeikvotas mažo skaičiaus skaitytojų tarpe. Galima sakyti, kad kuopos laikraštėlis yra šaltinis "Ateities" naudai. Antroj vietoj, kuopos laikraštėlis duoda brėstantiems rašytojams forumą, kuriame jie gali pasireikšti. Ne, panaikinimas kuopos laikraštėlių padarytų daugiau žalos "Ateičiai" negu naudos.

Gal vieną kartą seniai, seniai, buvo naudinga įkurti atskirą žurnalą studentams ateitininkams. Bet šiandien užtektų vieno žurnalo — "Ateities". Vietoj dviejų medžiagos trokštančių žurnalų turėtumėm turėti vieną, kuris būtų įdomus kiekvienam ateitininkui. Vietoj dviejų sunkių finansinių padėčių turėtumėm progą išsemti daugiau produktyvumo iš kiekvieno cento, kuris yra paskirtas spaudai.

"Ateitis" buvo pirmas ateitininkų organizacijos pasireiškimas spausdintu žodžiu ir iš tikrųjų jam turėtų būti visų mūsų pirmoji pareiga.

Algis Čepas

KALBOS SKILTIS

YPATINGI ŽODŽIAI BEI POSAKIAI

(Tęsinys iš ankstesnio numerio)

Partly, in part — iš dalies, dalinai
Hardly — vos, vargiai, vargu ar, vargais negalais
Otherwise — šiaip, šiaipjau, kitu atžvilgiu
Nevertheless — vis dėlto, nepaisant to
In spite of (regardless of) — nepaisant to, nežiūrint to
As if — tartum, tarsi
By the way — beje, tarp kita ko
Among other things — tarp kitų dalykų
As for me (so far as I am concerned) — dėl manęs
For my part —(kai) dėl manęs, iš mano pusės
To take part in — dalyvauti
For the most part (mostly) — daugiausia, dažniausiai
On the one hand... on the other hand — iš vienos pusės... iš kitos pusės
One way or another — šiaip ar taip
For and against — už ir prieš
I don't mind — aš nesu tam priešingas
To keep (to bear) in mind — turėti galvoje, turėti omenyje
I mean — turiu galvoje, tai yra
That's to say — tai yra
I don't care — man nesvarbu, man tai nerūpi
Don't bother me — netrukdyk manęs! Nesuk man galvos!
To save face — išsaugoti gerą vardą, prestižą; išlikti teisiam
Good luck! — Sėkmės!

Pabandykite šiuos sakinius išversti į anglų kalbą, panaudodami aukščiau surašytus žodžius bei posakius:

Iš dalies ir aš pats buvau kaltas. Vargiai (vargu ar) jis ateis, kaip jis žadėjo. Jis tik truputį kosti, bet šiaip jaučiasi gerai. Tas darbas buvo gana sunkus. Vis dėlto aš jį užbaigiau sėkmingai. Nepaisant koks bebūtų šaltis, mes vis tiek važiuosime. Jis aiškina, tartum pats būtų viską matęs. Beje, kaip jo sveikata? Tarp svečių buvo ir vienas svetimšalis. Dėl manęs jis gali miegoti visą dieną. Aš nedalyvausiu jų ginčuose. Iš mano pusės nėra jokių kliūčių jo vedyboms. Lietuviai dažniausiai mėgdavo gerti midų.

Šaip ar taip, šis reikalas sudaro mums nemažai rūpesčio. Susirinkime buvo žmonių, kalbėjusių už ir prieš jo kandidatūrą į valdybą. Aš neturiu nieko prieš, kad ji draugauja su mano kaimynu. Reikia turėti galvoje ir tai, kad jis dar nėra pilnametis. Aš kalbėjau su juo, tai yra, su tavo broliu. Derybos vyko sunkiai, ir abiem pusėm buvo svarbu rasti garbingą išeitį (išsaugoti prestižą).

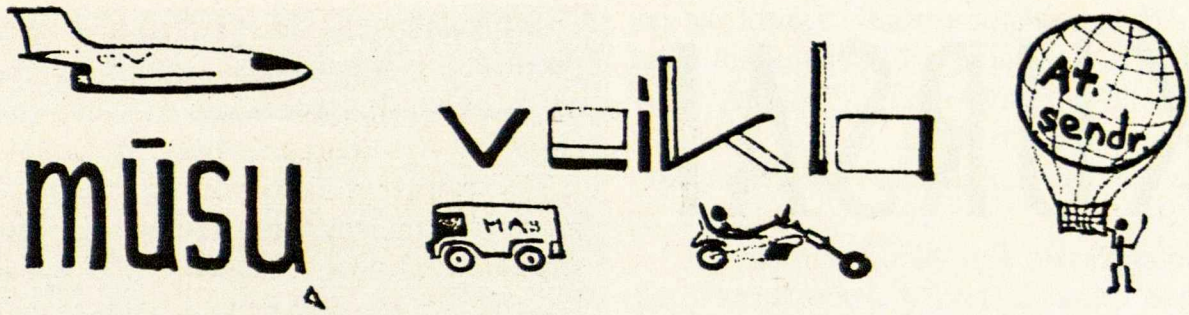

WORCESTER, MASS.

Worcesterio moksleivių at-kų St. Šalkauskio kuopa gruodžio 16 d. surengė Kūčias kurios įvyko Šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Atsilankė dvasios vadas kun. J. Budzeika MIC, Kleb. A. Miciūnas, ir kuopos globėjos O. Vaitkienė ir Z. Pauliukonytė. Taip pat dalyvavo didelė dalis narių tėvelių.

Pirm. A. Dabrilaitė pradėjo Kūčias ir pakvietė kleboną sukalbėti maldą. Po to laužėm ir dalinomės plotkelėmis.

Buvome parušę 12 kučių valgių. Visiem pavalgius, dvasios vadas tarė žodį. Sekė trumpa programėlė. Kuopos narės Z. Babickaitė, A. Pauliukonytė, ir T. Miliauskaitė išpildė montažą apie Kalėdas. P. Vaitkus pravedė įvairius burtus. Norintieji galėjo bandyti savo laimę.

Klebonas užbaigė Kūčias malda ir visi išsiskirstėme namo linkėdami vieni kitiems linksmų Kalėdų.

Gruodžio 19 d. turėjome paskutinį šių metų susirinkimą, kuriame planavome ateities veiklą. Pirmiausia apsvarstėme Dainavos kursus. Į juos važiuoja A. Pauliukonytė, Z. Babickaitė ir L. Pauliukonytė. Atstovauti buvo išrinkta kuopos ko-pirm. A. Pauliukonytė.

Taip pat planavome slidinėjimo savaitgalį. Jį ruošti apsiėmė A. Pauliukonytė ir Z. Babickaitė. Buvo išrinktos dvi datos. Pirmutinė vasario 3—4. Jei tada nebūtų sniego, vyktų vasario 10—11. Dar plačiau bus aprašoma spaudoje vėliau.

B. Miliauskaitė

HAMILTON, ONT.

Sausio 7 d. 4 val. p. p. Hamiltono ateitininkai suruošė senelių popietę. Pirmąjį mėginimą laikom pasisekusiu. Programoje buvo paruoštas vaidinimas "Lapės Teismas" kurį režisavo globėja p. D. Švažienė talkininkaujant vadovams J. Trumpickui ir L. Deksnytei. Šis puikus vaidinimėlis buvo išpildytas Jaunių apsirengusių įvairiais kostiumais. Jaunučiai prisidėjo prie smagios atmosferos sukūrimo su savo lėlių teatru. Jaunos artistės pačios pasiuvo savo lėlės, vadovaujamos Dalės Grajauskaitės ir Laimos Lukavičiūtės. Joms talkininkavo skambindamos pianinu lėlių teatro metu Dana Bilevičiūtė ir Dalia Pajarskaitė. Pavieniai programą paįvairino Edis Labuckas, perskaitydamas specialiai ta proga p. Gudinskienės parašytą eilėraštį "Mieli Seneliai". Taip pat, Aldona Gedrimaitė gražiai padeklamavo eilėraštį apie lėlę.

Pianinu skambino Liucija Morkūnaitė ir Margarita Masytė. Tarp skambinimų ir eilėraščių vikriai skraidė balerina Rūta Morkūnaitė. Visus pradžiugino Edis Stungevičius akordeonu pagrodamas lietuviškų dainų pynę, kuri vyresnio amžiaus žmonėms gal ir buvo suprantamiausia — širdžiai artimiausia.

Tikimės, kad ši smagi popietė nėra paskutinė. Kaip smagu buvo vienam su kitu pasikalbėti, atsigerti kavos ir pasivaišinti moksleivių mergaičių iškeptais pyragaičiais.

Dana Bilevičiūtė

KURSAI

ALOYZAS PAKALNIŠKIS

Įvažiavome į baltus Dainavos laukus. Po dešine gulėjo užšalęs Spyglio ežeras, ir už jo kyšojo pajuodusiais medžiais nusėti kalneliai. Artėjome prie baltųjų rūmų.

Ištraukėme iš bagažinės lagaminus ir miegamus maišus, perbridome sniegą ir atsiradome šiltuose rūmuose. Viską sudėję į didelę krūvą, nuėjome į salę registruotis.

Pasirašiau sąraše, apsimokėjau ir pasidariau pilnateisis žiemos kursų pilietis. Bereikėjo susiieškoti gyvenamą vietą. Prisidėjau prie ciceriškių, ir kartu užėmėme šešioliktąjį kambarį.

Užmetėme lagaminus ant lovų, persirengėme ir ėjome valgyti. Apetitas buvo didelis. Penkias valandas važiavę autobusu ir tris laukę stotyje, kol atvyko mašina paimti mus į pačią stovyklą, valgėme ką po nosim turėjom.

Sekė stovyklos atidarymas. Iškilmingai įnešė kuopų vėliavas, vadovai sveikino mus ir linkėjo sekmės. Imponuojančiai skambėjo Kazio Razgaičio žodžiai. Atsistojęs jis rimtai pasižiūrėjo į kursantus ir pradėjo skaityti iš raštelio:

— Kursantams privaloma laikytis kai kurių taisyklių. Kursuose tekalbama lietuviškai. Rūkyti tegalima lauke. Stovyklavietėje griežtai uždrausta turėti alkoholinių gėrimų, narkotikų ar pavojingų vaistų.

Salėje kilo nepasitenkinimo murmesys. Staiga viena kursantė pakėlė ranką ir paklausė:

— Ar gali berniukai lankytis pas mergaites?

— Ššš... — sudraudė kiti. — neišprovokuok naujų suvaržymų.

Bet jau buvo vėlu. Kazys nusišypsojo ir atsakė:

— Ne.

Dar kartą apžvalgė salę, bet klausimų nebebuvo. Visiems buvo aiški tvarka.

Po atidarymo prasidėjo susipažinimo vakaras. Kasputis užgrojo akordeonu, ir porelės pradėjo suktis po salę. Vytenis Čy-

vas perkaitęs vadovavo šokiams. Jis ir eglutės papuošimą organizavo. Gražiai buvo ji papuošta, tik netvirtai pastatyta — bešokant ėmė ir pavirto. Šalia stovinčios mergaitės dar tebeklykė, kai bernai vėl ją atstatė.

Pusiaunaktį vilkome pavargusias kojas į kambarius. Rūkoriai lauke dar "padūmojo", bet neilgai, nes šalta ten buvo. Greitai visi virto į lovas. Buvo oficialiai paskelbta tyla, ir vadovai ėjo per kambarius gesindami šviesas.

Bet kas tos tylos laikysis? Juk reikia išsišnekėti pirmą naktį. O kambaryje daug gulėjome — net penki sukimšti lyg žuvelės į dėžutę.

— Kaip patiko šokiai? — paklausė Jonas.

— Buvo smagu, — atsakiau.

Ir pradėjom šnekėti apie naujai matytas mergaites.

Staiga tarpduryje pasirodė Kazys ir pertraukė rimtas mūsų kalbas.

— Tylėkit, — sušnibždėjo jis.

— Gerai, — atsakėme.

Palaukėme minutę ir vėl tęsėme pašnekesį. Nepastebėjau, kai pasikalbėjimas pradėjo maišytis su sapnais, ir užmigau giliu Dainavos miegu.

— — —

Nuaidėjo per koridorių skardus trimitas.

— Kelkitės! — suriko užkimęs balsas.

"Tai tik sapnas", pagalvojau. "Juk ką tik užmigau".

— Kelkitės! — čia pat jau rėkė. — Po penkiolikos minučių Mišios!

Pravėriau akis ir suaimanavau. Juk dar tamsu! Kambario draugai saldžiai miegojo.

— Kam an! — įkišęs galvą paragino Kęstutis. — Kelkitės. Beliko dešimtis minučių.

Ką padarysi —negi lauksi kol iš lovos mes? Atsikėliau, pasiėmiau muilą ir rankšluostį, ir basas nuskubėjau šaltom, drėgnom grindim į prausyklą.

Sukau karšto vandens kraną, bet vis tik šaltas bėgo. Spyriau, bet ir tas nepadėjo. Sukaupęs drąsą, šaltu prausiausi. Tuojau dingo miegas.

Sugrįžęs į kambarį radau draugus lyg pusgyvius ant lovų kraštų besėdinčius.

— Renkitės, — paraginau juos, — pavėluosite į Mišias.

Iš lėto, lyg per sapną, pradėjo vilktis jie drabužiais. Staiga piktai riktelėjo Vincas — kelnes atbulai užsivilkęs.

Eidamas į Mišias pamačiau prie durų iškabintą tvarkaraštį. Paskaitos juodavo jame. Tik pačiame kampelyje pasislėpęs tūnojo trumpas laisvalaikėlis. Aiškiai pamačiau, koks skirtumas yra tarp vasaros stovyklos ir žiemos kursų. Net miegui tik septynios valandos teskirtos, visus naktinius pašnekesius įskaitant. Juk gi nesąmonė — žmogus žiemos metu turi ilgiau miegoti. Pajutau, kaip grįžo nuovargis į tą tvarkaraštį bežiūrint.

Mišiose dauguma atrodė kaip pagiriomis sergą. Pusiau užmerktom akim spoksojom į tuštumą. Buvo sunku susikaupti.

Pusryčių kava šiek tiek prasklaidė miegą, bet valgis atrodė įtartinas.

— Kas čia? — gavęs avižų košės bliūdą, paklausiau.

— Tai, ką matai, — atsakė Jonas.

Pakraipęs nosį, vėl paklausiau:

— Ar galima valgyti?

— Žinoma. Tik įdėk truputį uogienės ir cukraus.

Sumaišius su uogiene ir cukrum, avižų košė tikrai įgavo šiokį tokį skonį. Valgėsi pusėtinai.

— Šiandien jūsų kambarys plauna indus, — priėjęs paskelbė Kazys.

— Ką!? — išplėtęs akis pradėjo prieštarauti Vincas.

— Kam čia keli triukšmą? — pasakiau. — Juk galėsime į paskaitą pavėluoti.

Vincas nutilo.

Pavalgę ėjome indų plauti. Nebuvo toks jau baisus darbas. Tik kriauklė man per žema buvo, ir nuo lankstymosi pradėjo nugarą skaudėti. Šeimininkė stebėjosi, kad mes tokie ramūs.

— Kiti vaikinai šūkauja, stumdosi, vandeniu laistosi, — rankom mosteguodama aiškino ji, —o jūs lyg kokie ramūs avinėliai.

— Dar nespėjome atsibusti, — nusižiovavęs atsakiau.

Pavėlavęs nuėjau į dr. Damušio paskaitą. Atsisėdau šalia snaudžiančio Rimo Juodžio ir apsirūpinau paskaitos konspektu. Patogiai pasitaisęs, pradėjau užsirašinėti.

Paskaitos tema buvo "Pasaulėžiūra". Aiškino, kaip žmogus palaipsniui įsigyja pasaulėžiūrą, ir kokia ji turėtų būti. Lengva buvo sekti lėtus ir aiškius žodžius, nors kartais girdėdavosi už sienos kunigo Ylos balsas. Dvi paskaitos vyko tuo pačiu metu.

Paskaita buvo pertraukta keletą kartų, kad klausytojai gautų atsipūsti. Rūkoriai tuoj puldavo laukan nikotino troškulio malšinti, o likusieji apstodavo pianiną, klausydavosi muzikos ir šnekučiuodavo. Nenusibodo paskaita, ir net pasidarė įdomi.

Pavalgę pietus vėl plovėme indus. Šį kartą skubėjome, nes tuojau po pietų buvo laisvalaikis. Paviršutiniškai atlikę darbą, užsimetėme paltus ir skubėjom laukan, kur romantikai apsikabinę palengva vaikščiojo, grožėdamiesi gamta, sportininkai lyg pasiutę sniege futbolą žaidė, o aršieji rūkoriai prisiglaudę prie sienos traukė dūmą. Aš tuojau paėmiau sniego gniūžtę ir sviedžiau į Vincą. Jis tuo pačiu atsakė man, bet nepataikė. Staiga smūgis į petį. Tai Jonas. Ir Petras sviedžia. Visi ciceriškiai užpuolė mane. Vargšas aš, vienišas čikagiškis, turėjau gintis nuo tokios gaujos.

Išėjo iš baltųjų rūmų Kęstutis ir visa gerkle rėkė, kad net kitoje ežero pusėje girdėjosi:

— Į vidų! Persirenkite paskaitai!

Šį kartą kunigas Yla pasakojo mums apie žmogų. Kritikavo naujas pažiūras, per paskutinius tris šimtus metų atsiradusias, kurios vis labiau gręžėsi nuo dvasios į medžiagą, ir aiškino krikščioniškąją pasaulėžiūrą.

Paskui buvo diskusijos atskiruose būreliuose. Mūsasis pirma aptarė daktaro Damušio paskaitą, paskui kunigo Ylos. Klausimai buvo iškelti, ir teko atsakyti į juos. Kartais kildavo ginčai, ir, jei ne būrelio vadovas, būtų jie tęsęsi iki vidurnakčio. Sekretorė užrašinėjo diskusijų eigą.

Vakarienė. Seilės bėgo matant tokią skanią mėsą ant stalo. Nors ir skaudėjo gerklė, vis tiek gerai pavalgiau. Po vakarienės ėjome plauti indų.

Šį kartą jau nebebuvome mieguisti. Prasidėjo nuo to, kad Paulius netyčia išmušė langą. Kai pakilo nuotaika, aš užpyliau ant Jono truputį muilo. Jonas, atsikeršydamas, aptaškė mane su vandeniu. Tada aš paėmiau visą bliūdą vandens ir sviedžiau į Joną. Ne tik Jonas peršlapo, bet ir Vincui kliuvo. Ir taip, pusiau plaudami indus pusiau pešdamiesi, per valandą užbaigėme dvidešimties minučių darbą.

Kai persirengę grįžome į salę, diskusijų būrelių sekretoriai jau darė pranešimus. Po jų kunigas Yla trumpai pakalbėjo kursantams. Jis buvo nepatenkintas rezultatais, bet tikėjosi, kad sekančiomis dienomis kursantai labiau supras paskaitų temas.

Sekė pratybos. Gavę keletą vieno žmogaus ypatybių, būreliai turėjo sukurti to žmogaus gyvenimo istoriją ir pasaulėžiūrą. Kai kurios istorijos buvo jumoristinės. Pavyzdžiui, Jono Juozevičiaus būrelio sukurtas negras netyčia pateko į Market Parko lietuvišką karčiamą, ir niekas apie jį daugiau nieko nebegirdėjo.

Išklausę visas istorijas, ruošėmės vakarinei programai. Patraukėme į šonus stalus ir kėdes ir susiskirstėme į komandas. Viename salės gale pastatėme du stul-

pus apie keturių pėdų aukščio, o kitoje — dvi kėdės. Žaidimas bus toks: vienas pribėgs prie stulpo ir, pridėjęs kaktą prie jo, greitai susksis aplinkui. Apsisukęs dešimtį kartų, turės mėginti kuo greičiau nubėgti į antrą salės galą, apibėgti kėdes ir grįžti atgal. Tada kitas tą patį darys. Žaidimas tęsis, kol vienos komandos visi nariai bus apibėgę kėdes.

Žaidimas prasidėjo. Prie vieno stulpo sukosi Paulius, o prie kito Rita. Baigęs dešimtą posūkį, Paulius mėgino bėgti. Bumpt! Šiaip taip atsistojo, bet vėl neteko pusiausvyros ir įsvirduliavo į žiūrovus. O Rita nė atsistoti nebegalėjo. Visom keturiom apšliaužė kėdę ir grįžo prie komandos.

Salė plyšo juoku. Vienas po kito komandų nariai, svirduliuodami, krisdami ir rėpliodami, ėjo aplink kėdes. Atrodė kaip balius, kada žmonės jau pilnai "įlinksmėję".

Atėjo ir mano eilė. Dar nebaigus suktis apie stulpą, jau žemė sukosi po mano kojomis. Po dešimtojo apsisukimo stūmiau į šalį stulpą ir drąsiai žengiau pirmyn. Bet žemė staiga pasviro keturiasdešimt penkių laipsnių kampu, ir pajutau, kad ji jau palietė mano sėdynę. Mėginau stotis, bet pasaulis nesuvaldomai sukosi. Pagaliau, šiaip taip nusvirduliavau iki kaista galva.
kėdės ir atgal prie komandos.

Visą vakarą praleidome žaisdami. Kai tos linksmybės baigėsi, ir mes ėjome į lovą, pajutau, kad gerklė dar labiau skauda ir

— — —

Sekantį rytą pakilo mano temperatūra. Visą dieną gulėjau lovoje krimsdamasis, kad, trisdešimt dolerių užsimokėjęs, turiu dabar į lubas žiūrėti. Ten vyko paskaitos, kunigas Yla kalbėjo apie ideologiją, Juzaitis apie visuomenę, o aš turėjau lovoje tįsoti. Nebeiškenčiau, penktą valandą po pietų išlipau iš lovos, dar tebeturėdamas temperatūros, ir nuėjau į didžiąją salę.

— Taip greitai išgijai? — nustebęs paklausė Vincas.

— Jis tik suvaidino, kad į paskaitas nereikėtų eiti, —įtarinėjo Jonas.

Ta diena buvo paskirta draugystei. Kiekvienas gavo po draugę ar draugą, ir turėjo su juo išbūti per visą dieną. O vakare turėjo vienas antram įteikti dovanėlę. Bet buvo tokių, kurie nežinojo, kokią dovanėlę turėtų įteikti. Per vakarinę programą Vytenis Čyvas vieną tokią porelę pasikvietė į "sceną".

— Algis nežino ką turėtų Inai padovanoti, — pasakojo žiūrovams Vytenis. — Juodu dabar turės pažaisti vieną įdomų žaidimą.

Čyvas įspraudė tarp jų pilvų sviedinį ir liepė apsisukti taip, kad sviedinys nenukritęs atsirastų tarp nugarų. Aiškus dalykas, sviedinio negalėjo liesti su rankomis. Ilgai juodu raitėsi, kol, pagaliau, sviedinys atsirado reikalingoje vietoje.

Vakarinei programai besibaigiant, staiga atsistojo ta pati porelė ir pareiškė:

— Kadangi Vytenis išgalvojo mums tokį gerą žaidimą, ir mes jam vieną turime.

Pasikvietė juodu Danutę Sušinskaitę. Užrištomis akimis Vytenis turėjo surasti ant Danutės prilipdytą popiergalį. O to popiergalio iš tikrųjų visai nebuvo. Vargšas Vytenis paraudęs grabaliojo apie Da-

27

nutę, bet popiergalio negalėjo rasti. Juoko buvo daug.

— — —

Kitą dieną paskaitas skaitė Almis Kuolas, apie inteligentiškumą, ir daktaras Kriaučiūnas, apie šeimiškumą. Almis aiškino skirtumą tarp intelektualo ir inteligento, ir nurodė, kaip galime pasidaryti inteligentais. Daktaras Kriaučiūnas pakalbėjo apie šeimos ypatybes ir pateikė įdomias statistikas apie lietuviškos šeimos išsilaikymą laisvajame pasaulyje.

Tą dieną jau galėjome čiuožti, nors ledas buvo apsinešęs sneigu. Linksmai praleidome laiką.

— — —

Ir vėl užkimęs balsas suardė mūsų saldų miegą, ir vėl teko kristi iš lovų, ir vėl Kęstutis grąsino užbarikaduoti išvietę, ir vėl prasidėjo nauja, nuotykių pilna kursų diena. Paskaitos buvo apie tautiškumą ir katalikiškumą. Vos spėjau susikaupti, kai kažkas dūrė man į koją. Šalia sėdinti blondinė reikalavo dėmesio. Bematant pradėjome susirašinėti, ir paskaitos nuėjo niekais.

Vakaras buvo paskirtas lietuviškiems žaidimams ir susikaupimui. Buvo jis paskutinis prieš naujų metų sutikimą. Nerimaudami ėjome į miegamuosius.

— Reikia kokį nors juoką šią naktį iškrėsti, — pasakiau savo draugams. — Juk rytoj naktį jau nebemiegosime.

— O ką? — paklausė Vincas.

— Aš jau žinau, — pasakė Algis ir pradėjo aiškinti.

Visi sugulė. Pavargę kursantai nustojo daužyti sienas ir rėkti. Užėjo mirtina tyla. Algis atsargiai atsikėlė ir priėjęs prie durų pažvelgė į koridorių. Nieko nesimatė. Tada jis sviedė saują centų ir šoko atgal į lovą. Tokioj tyloj centų žvangesys skambėjo lyg patrankų trenksmas.

— Ei! Kas atsitiko? — pradėjo šaukti iš visų kambarių. Truputį patriukšmavo ir vėl nutilo. Ir Algis nutarė, kad jau laikas miegoti.

— — —

Paskutinė kursų diena. Rytmetį kunigas Yla skaitė mums paskaitą apie ateitininkų misiją. Po to turėjome ilgą laisvalaikį iki pat suvažiavimo. Suvažiavime kuopos apibūdino savo veiklą, išryškindamos pasisekimus ir nepasisekimus. Diskusijose aiškinomės, kaip galėtume pagyvinti veiklą ir pritraukti daugiau narių.

Pagaliau atėjo ir stovyklos uždarymas. Kursantai dėkojo vadovams už sunkų jų darbą. Ypatingai daug dirbo kunigas Yla, iki ankstaus ryto rašydamas mums konspektus, ir mes atsistoję ilgai jam plojome.

Ypatinga buvo paskutinė vakarienė. Kursantai valgė prie žvakių šviesos, o vadovai jiems patarnavo.

Ir, pagaliau, atėjo aukščiausias taškas — naujų metų laukimas. Šokome iki vidurnakčio. Dvyliktą valandą triukšmingai bučiavomės, linkėdami laimingų metų. Išklausę Mišias ir atsigėrę kavos, vėl siutome iki septintos ryto. Tai buvo "štrambambalis"!

Atėjo ir liūdnoji valanda —atsisveikinimas. Vienas po kito išvyko įvairių vietovių kursantai. Ir čikagiečiams atėjo eilė. Atsisveikinome su likusiais kursantais, lipome į mašinas ir išvykome į autobusų stotį.

Puikus sapnas tai buvo. Iš tų baltų laukų, pajuodavusių medžių, baltųjų rūmų beliko tik atsiminimai. Ir kai dabar kartais mintis nuo skaitomos knygos nuklysta, pasigrista juokas, pianinas, gitara, dainos — na ir, žinoma, Kęstučio užkimęs "kelkitės"!

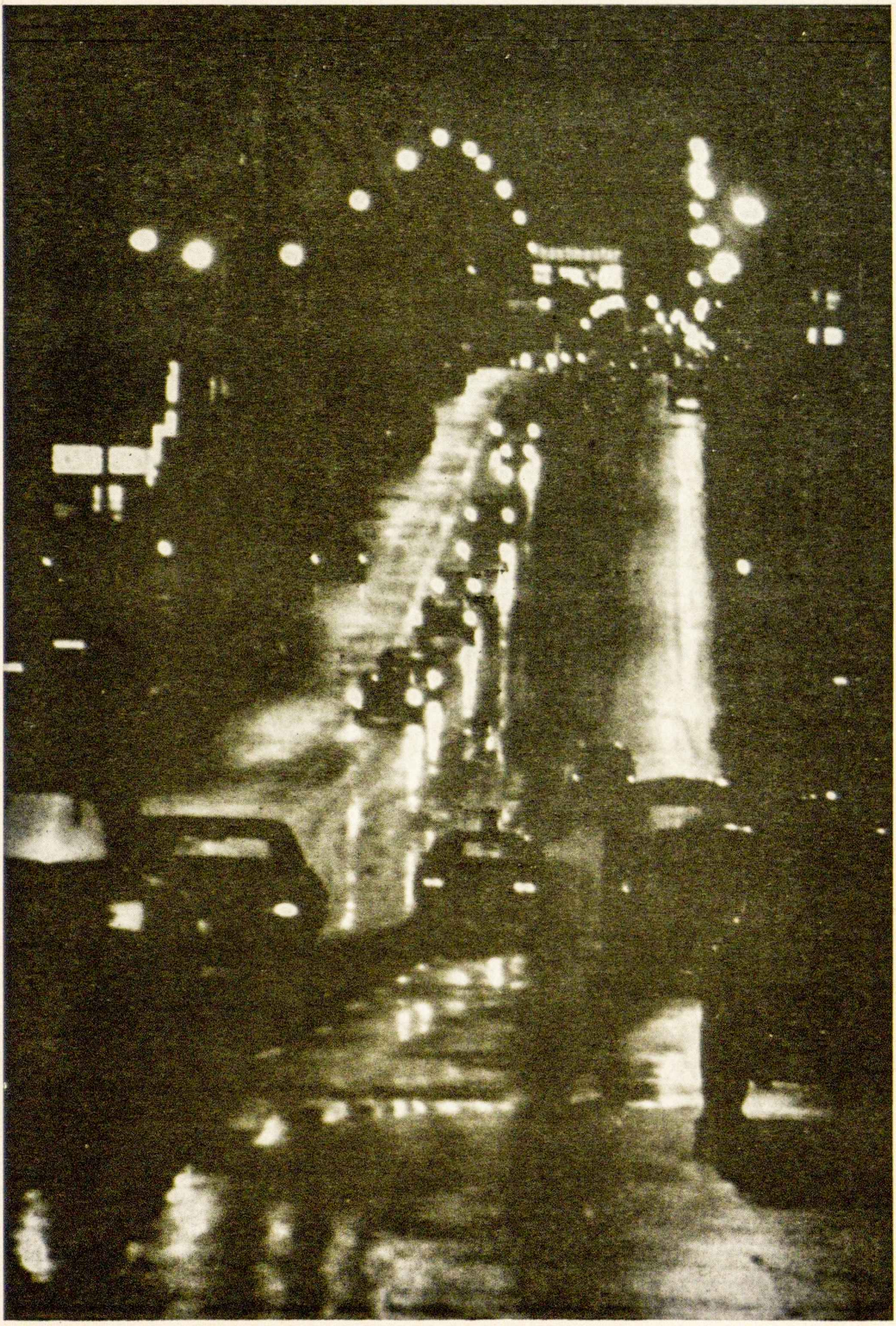

KREIVOS ŽYPSNOS

KELETAS KLAUSIMŲ IŠ DAINAVOS ŽIEMOS KURSŲ

(tolimesnėms diskusijoms)

1. Kodėl kun. Vingaudas Domijonaitis visuomet fotografavo? Ar jis turi blogą atmintį, ar mano, kad juo Vokietijoje niekas netikės?

2. Kodėl Rimas Kasputis grodavo per Mišias? Ar jis taip Dievo nekentė? Ar nebūtų geriau buvę, jei jis būtų grojęs per paskaitas?

3. Kodėl kursų kapelionas, kun. J. Staškevičius, nešiojo MAS mėlyną "sweatshirt"? Nejaugi jie nėra davę bent studento įžodžio? Gal Elenutė jam specialiai iškombinuos ir įteiks ASS "sweatshirt"?

4. Toliau: kodėl kunigėlis nenešiojo MAS "sweatshirt" per Mišias? Ar jisai turi kokių abejonių apie ateitininkų katalikiškas pažiūras?

5. Kodėl Vytenis Čyvas kaip reikiant Danutės Sušinskaitės "nefriskavo"?

6. Kodėl ūkininkas Jonas Juozevičius nesiskuto?

7. Kodėl Rūta Vaškevičiūtė nedainavo? Ar tuo ji norėjo parodyti, kad myli savo sesutę ar mus?

Andrius Tadas Klimas

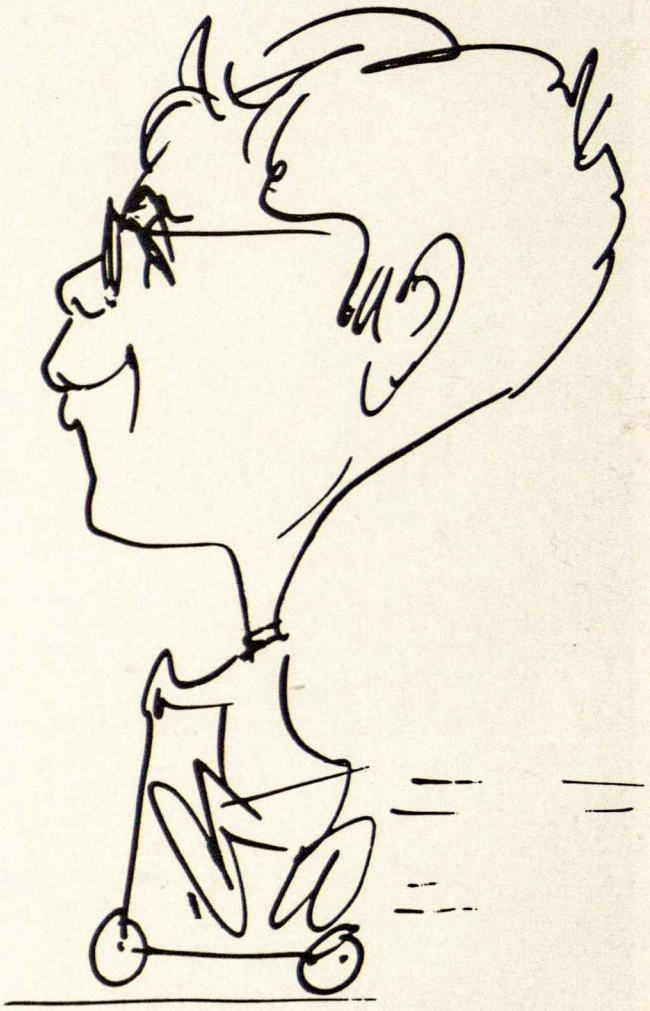

8. Kodėl Tadas juodą pirštinę ant rankos užsimovęs vaikščiojo po salę ir vis rodė į kun. Ylą?

Pilypas von Kanapės

Keista Tado kelionė

ANDRIUS TADAS KLIMAS

Aną sykį keliavo du keleiviai. Ir ne bet kokie, bet patys rinktiniausi. Vienas jų Tadas, apsirengęs aptrintais drabužiais, nieku nesiskiriąs iš kitų, nebent tik tiek, kad šnekėjo lietuviškai. (Tą išgirdę, iš karto žinom, kad čia kažin kas negera. Bet tai dar ne viskas!). Ant jo plataus peties tupėjo toks keistas, neaiškus senas ir juodas varnas, kurs (kad tave kur galas!) taip pat lietuviškai kvarksėjo.

Tadas jam ir sako:

"Aloyzai, tu aukštai skrendi ir daug matai. Per savo ilgą gyvenimą daug dalykų esi matęs. Pasakyk man, ar jau viską žinai?"

"Kvar... Vaikeli, pasaulyje yra tiek daug ko pamatyti, kad aš niekuomet visko nepamatysiu, o ką bekalbėti apie žinojimą, pažinimą ir supratimą. Argi tu dar to nesupranti"?

"Ha ha", nusijuokė Tadas, "Aš tik norėjau sužinoti, Aloyzai, ar tavo sena galva dar nevisai sukalkėjusi"!

"Tai dabar žinok"!, atšovė varnas, "aš tave dar kelis kartus pragyvensiu". Ir juokdamasis pakilo apsižvalgyti.

Tadas šypsodamasisi ėmė galvoti apie ūkininką Joną ir jo žirgą Praną. Kaip jiems sekasi kelionė į visų bendrą tikslą?

Tuo tarpu Aloyzas sugrįžo, nutūpė ant peties ir sušuko į ausį: "Skubėk, Tadai, mūsų draugai jau kryžkelėje"!

Tadas minutę pabėgėjęs pamatė: Rimas, atsirėmęs į medį, dūduoja polką, o tokia bemirksinti žvaigždelė Mirga, susikibusi su Aloyzu, ore polką šoka!

Kol Tadas su Rimu ir žvaigžde pasisveikino, varnas vėl pakilo, apsidairė, ir išsigandęs pranešė: "Bičiuliai, blogai! Juoda tamsuma ateina"!

"Oi, motina sakė, jei prie kampo ar kryžkelės stovinėsiu, tai bus man liūdna"! nusiminusi tarė Mirga.

"Ar todėl liūdna, kad su manimi susipažinai"? — paklausė Rimas.

"Tas nebūtų taip blogai", šypsodamasi, kaip tik žvaigždelės moka, atsakė Mir-

ga, "jeigu ne toji baisi tamsa. Bet vyreliai, tamsa juk tikrai ateina"!

Taip, toji baisi tamsa, nuo kurios mūs keleiviai turėjo nuolatos gintis. Toji baisi blogybė, prieš kurią žmonių sukurtos blogybės tėra vieni niekai.

Varnas vėl nutūpė Tadui ant peties ir aiškino: "Tamsuma atvirsta visa didžiulė, juoda masė. Ji nori mus priversti eiti kitu keliu, kad nepasiektumėm tikslo. Kaip mes nuo jos apsiginsime, kai teturime vieną Tado nagams valyti peiliuką"?

"Aloyzai, Aloyzai, pagalvok, ką kalbi", atsakė Tadas. "Argi tik peiliais tegalima su blogybėmis kovoti? Mirga, žvaigždele, duok šviesos mūsų akims, kad matytumėm kelią į tikslą. Aloyzai, iškilk aukštai ir pranešk Rimui kas priekyje ant kelio yra. O tu, Rimai, išaiškink varnos žinias ir užgrok mums kovos maršą, kad nepamestumėm kelio ir tamsumai atsispirtumėm"!

"Bet", tarė varnas, "nors tu būtumei ir stiprus kovotojas, kaip vienas atsispirsi prieš tokią galybę"?

"Aš ne vienas! Sumanimi yra religija, kultūra ir išmintis. Ir, mano kovos bičiuliai, nepamirškime, kad paskui mus visada seka, nors ir vienu žingsniu atsilikusi, visuomenė! Ji irgi padės".

Taip Tadas su draugais ir paskui juo sekančia visuomene stojo tą dieną į kovą prieš tamsumą. Kovoje laiko esmė pasikeičia. Milijonas metų gali pavirsti sekunde, o ir sekundė milijonu metų. Tą dieną mūsų bičiuliai kovojo ilgą ir baisią kovą. Kartais žvaigždės šviesa beveik išnykdavo, kartais Aloyzas neaiškiai matė kur priešas, kartais muzikantas į taktą ar į toną nepataikė, o kartais ir visuomenė buvo apgauta ir apsukta. Bet pagaliau visuomenė, sekdama savo vadus, atmušė tamsumą, ir mūsų bičiuliai atsidūrė už mylios nuo kryžkelės, ant to paties kelio, kur mūšis buvo prasidėjęs. Jie padėkojo Dievui, o tie, kurie turėjo pečius, vienas kitam plojo per juos ir džiaugėsi.

Tik atsipeikėję iš pergalės džiaugsmo, jie pamatė ūkininką Joną su vežimu, kurį traukė nenoromis žirgas Pranas. Jis taip traukė todėl, kad save laikė karo žirgu, ir vežimą vilkti buvo jam ne prie širdies. Galima sakyti, net sarmata. Jonas atvyko ieškot kovotojų, nes visi kiti buvo jau pasiekę tikslą.

Kovos bičiuliai susėdo į vežimą ir užtraukė dainą. Jie taip linksmai dainavo, kad net ir arklys Pranas su savo prancūzišku akcentu prisidėjo. Tik varnas tylėjo, nes negalėjo pataikyti į toną. Todėl jis skraidė, dairėsi ir pats sau kalbėjo: "Turi gi kas nors kelią rodyti..."

Taip bedainuodami ir sekdami varną, jie netrukus pasiekė Dainavą ir joje vykstančius žiemos kursus.

Teisybę pasakius, buvo ne visiškai taip. Mūsų didvyriai jau iš patyrimo žinojo, kad kursuose bus daug smegenų džiovinimo. Tai, pamatę horizonte Dainavą, jie dar stabtelėjo Juodame Avinėlyje aprūpinti smegenis drėgme.

"Dabar tai jau galime leistis džiovinami". paskelbė, Tadas, ir jau tikrai, paskui visus kitus, patraukė į Dainavą.

Iš kūrybos formos bei simbolikos aiškiai matyti, kad ši kelionė, nors vyko prieš kursus, tačiau buvo aprašyta po jų, ir redakcija už autoriaus išdžiovintus smegenis neatsako. *Red.*

NUO ADMINISTRACIJOS STALO

I. Garbės prenumeratoriai

Garbės prenumeratas po 15 dol. atsiuntė:

L. Bajorūnas	Southfield, Mich.
A. Balčiūnaitė	University Heights, Ohio
Kun. V. Balčiūnas	Thompson, Conn.
A. Balčytis	Chicago, Illinois
Kun. A. Baltinis	Chicago, Illinois
V. Baronas	Venezuela, S. A.
Kun. V. Martinkus	Providence, R. I.
Padres Jesuitas	Sao Paulo, Brasil
Kun. J. Pragulbickas	Elizabeth, N. J.
A. Skrupskelienė	Chicago, Illinois
P. Spetylla	Chicago, Illinois
Kun. Ig. Urbonas	Gary, Ind.
A. Viliušis	Chicago, Illinois
J. Žadeikis	Chicago, Illinois
V. Zubkienė	Potomac, Md.

II Aukojo "Ateičiai" paremti

Lietuvių Fondas, Chicago, Ill.	$500.00	J. Gaila, Cherry Hill, N. J.	$ 3.00
Chicagos ASS skyrius, Chicago, Ill.	$400.00	R. Juzaitis, Plymouth Meeting, Pa.	$ 3.00
Korp! Šatrija	$100.00	J. Kučėnas, Chicago, Ill.	$ 3.00
NN.	$ 70.00	Dr. O. Labanauskaitė, Brooklyn, N. Y.	$ 3.00
Toronto MASS St. Šalkauskio Kuopa, Toronto, Ont., Canada	$ 35.00	J. Mikaila, Southfield, Mich.	$ 3.00
		O. Norvilienė, Monroe, Mich.	$ 3.00
Clevelando MAS Maironio vardo Kuopa, Cleveland, Ohio	$ 25.00	V. Petroliūnas, Waukeegan, Ill.	$ 3.00
		Kun. Dr. P. Ragažinskas, Central, N. Mexico	$ 3.00
Hamiltono ASS Skyrius, Hamilton, Ont., Canada	$ 25.00	Kun. C. P. Širvaitis, Newtown, Pa.	$ 3.00
		J. Spurgis, Chicago, Ill.	$ 3.00
Philadephijos ASS Skyrius, Philadelphia, Pa.	$ 25.00	J. Vaitkus, Hyattsville, Md.	$ 3.00
Washingtono ASS Skyrius, Washington, D.C.	$ 25.00	A. Žemaitytė, Waterbury, Conn.	$ 3.00
		B. Šalkuvienė, Mississaugam, Ont., Canada	$ 2.00
K.L.K. Moterų Draugija, Delhi Skyrius, Glen Meyer, Ont., Canada	$ 20.00	Z. Babickaitė, Worcester, Mass.	$ 1.00
Dr. J. Masilionis, Dayton, Ohio	$ 11.00	V. Barisas, Tecumseh, Ont., Canada	$ 1.00
S. Kuprys, Cicero, Ill.	$ 10.00	K. Kaknevičius, Toronto, Ont., Canada	$ 1.00
V. Zubkienė, Potomac, Md.	$ 7.00	Kun. V. Pikturna, Brooklyn, N. Y.	$ 1.00
Kun. V. Balčiūnas, Thompson, Conn.	$ 5.00	Z. Rumša, Chicago, Ill.	$ 1.00
D. Giedraitis, So. Boston, Mass.	$ 5.00	Z. Rumša, Chicago, Ill.	$ 1.00
V. Aušrotas, Toronto, Ont., Canada	$ 4.00	A. Smilga, Chicago, Ill.	$ 1.00
K. Bradūnas, Chicago, Ill.	$ 3.00	V. M. Šmulkštys, Evanston, Ill.	$ 1.00
V. Bublys, Detroit, Mich.	$ 3.00	B. Žagarietės At-kų Kuopa, Putnam, Conn.	$ 1.00

III. Apmokėjo "Ateities" prenumeratą siuntinėjamą užsienio moksleivijai:

Kun. St. Raila, Maspeth, N. Y.	$ 16.00
Kun. J. Pragulbickas, Elizabeth, N. J.	$ 10.00
E. Orentas, West Hartford, Conn.	$ 5.00
E. Orentas, West Hartford, Conn.	$ 5.00
St. Rudys, Michigan City, Ind.	$ 3.00
St. Petraitienė, Toronto, Ont., Canada	$ 2.00
A. Stankus, Toronto, Ont., Canada	$ 1.00

Už garbės prenumeratas bei aukas nuoširdžiai dėkoja

"Ateities" Administracija

ALp(LKA)1786
1973, Nr.1

90. 725. 319